

MEDIATION IN STRAFZAKEN

*Berichten uit
de praktijk*

MEDIATION IN STRAFZAKEN

*Berichten uit
de praktijk*

1

Colofon:

Mediation in Strafzaken. Berichten uit de praktijk is een uitgave van de Vereniging van Mediators in Strafzaken (VMSZ). Niets van deze uitgave mag worden gebruikt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. U kunt uw verzoek richten aan: bestuur@vmsz.nl. Alle rechten voorbehouden, VMSZ.

Tekst:

Prof. mr J. Claessen

A. Pinkster

M. Mual

Met dank aan de volgende mediators: G. Feenstra, H. Nijhout, K. van Eijk, M. van der Zouw, A. van Doorn, J. Wessels, R. van Schadewijk, E. Lips, N. Takken, R. Leeuwenberg, P. Beentjes

Vormgeving: Nynke Hylkema

Druk: Libertas Pascal

Inhoud

Voorwoord	4
Makiri Mual, duo-voorzitter	
Mediation in strafzaken: een korte introductie	6
prof. mr. Jacques Claessen	
Karakter en werkwijze van mediation in strafzaken	13
Mr. Antonietta Pinkster	
■ Berichten uit de praktijk	19
Mediation in Strafzaken	
- <i>Belediging van een ambtenaar in functie (BOA)</i>	20
- <i>Zedenmisdrijf (minderjarigen)</i>	22
- <i>Verkeersongeval</i>	24
- <i>Door de ogen van ...</i>	26
- <i>Poging tot doodslag</i>	28
- <i>Door de ogen van het slachtoffer</i>	30
- <i>Doorrijden na aanrijding</i>	32
- <i>Nawoord bij doorrijden na aanrijding</i>	34
- <i>Diefstal met vernieling</i>	35
- <i>Foto's gedeeld op social media</i>	36
- <i>Verkeersongeval met dodelijke afloop</i>	38
- <i>Vernieling aan een auto bij verkeersruzie</i>	40
- <i>Vernieling</i>	42
- <i>Eenvoudige mishandeling</i>	44
- <i>Geweld tegen een politieman</i>	46
- <i>Mediation in een WVVW-zaak waarbij een dode te betreuren valt</i>	48
- <i>De gildefeesten</i>	50
- <i>Belediging van een ambtenaar in functie</i>	52
- <i>De autoradio</i>	54

Voorwoord

Mediation in strafzaken is de pilot-fase definitief voorbij. In navolging van landen als Oostenrijk, Canada en Australië heeft het bemiddelen tussen betrokkenen in een strafzaak ook in Nederland vaste voet aan de grond gekregen. Mediation in strafzaken is als herstelrechtelijke modaliteit inmiddels geborgd in de meerjarenbegroting van Justitie en Veiligheid. De Vereniging van Mediators in Strafzaken (VMSZ) heeft zich sinds haar oprichting in 2016 sterk gemaakt voor de herstelgerichte afdoening tussen slachtoffers en daders, aangevers en verdachten in een strafzaak. We kunnen bogen op een succesvolle eerste vier jaar van ons bestaan.

Een strafzaak is in de regel complex. Niet alleen vanwege het effect of de impact van de feiten op de slachtoffers en andere betrokkenen. Bij een strafzaak is onvermijdelijk de rechtsorde in het geding is. En dan doet de staat haar intrede en is er sprake van publiek recht waarbij de regie wordt overgenomen. Het 'juridische' aspect gaat naar de overheid, maar de betrokkenen kunnen de gevolgen en de indringende beleving niet weggeven; ze blijven het van dag tot dag voelen.

4

Ook het incident of de gebeurtenis op zichzelf is complex. Om zoveel mogelijke recht te doen aan de ingewikkeldheid van de gebeurtenissen die hebben geleid tot een strafzaak spreken we verderop in deze uitgave niet alleen van daders (slechts na vonnis is hiervan sprake) maar ook van verdachten (OM-fase). Ook omschrijvingen als betrokkenen, mevrouw -X en meneer-Y en bijvoorbeeld 'aangever' zult u tegenkomen.

Hoe dan ook in het proces van mediation in het kader van een strafzaak wordt getracht om het incident en de gevolgen ervan in de (mede)menselijke verhoudingen te brengen. Even stilstaan in het strafproces om te komen tot een betrokken ontmoeting, waarin herstel kan plaatsvinden. Of in ieder geval, de mogelijkheid van herstel te bespreken en de voorwaarden te onderzoeken om te komen tot dat herstel. Van dat herstel kan ook materiële schadeloosstelling (schadevergoeding) deel uitmaken. Soms gebeurt dat door middel van periodieke betalingen via het CJIB en soms ook ter plaatse met een Tikkie. In de beslotenheid en vertrouwelijkheid van mediation kunnen er kleine en grote wonderen gebeuren.

Herstel in de praktijk

In deze uitgave verhalen mediators en betrokkenen wat er achter de gesloten deuren van

de mediation gebeurt. Zowel de proceskant van mediation in strafzaken als ook de vastgelegde uitkomsten komen aan de orde. Daarnaast verschaft deze uitgave inzicht in de reikwijdte van mediation. Over de emotionele gevolgen van zogenaamde 'bagatelzaken' mag niet geringschattend worden gedaan. Mediation in strafzaken werkt zowel in – vanuit de strafmaat bezien – lichte, als in zware zaken waaronder levensdelicten) Dit boekje rekt tevens af met tal van andere misvattingen over mediation in strafzaken.

Alle verhalen hebben een constatering gemeen, namelijk dat het heilzaam is voor slachtoffers om - op een voor hen passend moment - hét gesprek aan te gaan met degene die het leed heeft veroorzaakt.

Het is voor ons als professionals een groot voorrecht om van dit delicaat proces getuige te zijn. Het faciliteren dat in hét gesprek getroffen en zich van het slachtofferschap kunnen ontdoen, mede dankzij hen die verantwoordelijk zijn voor de pijn is heel bijzonder. Dat proces getuigt van grote moed van alle betrokkenen.

5

Aan hen is deze uitgave dan ook opgedragen.

Het bestuur van de VMSZ

Makiri Mual, duo-voorzitter

Antonietta Pinkster, duo-voorzitter

Marion Uitslag, secretaris

Gonny Feenstra, penningmeester

Mediation in strafzaken: een korte introductie

prof. mr. Jacques Claessen¹

De verdrijving en terugkeer van het slachtoffer uit/in het strafrecht

Met de komst van Napoleon Bonaparte rond 1800 verdwenen overal in Europa de laatste resten van het private strafrecht. Daarin konden daders² en slachtoffers als volwaardige procespartijen met elkaar onderhandelen over schadevergoeding en samen werken aan herstel en verzoening.³ Wat na 1800 overbleef, is het publieke strafrecht – ook in Nederland. Vanzelfsprekend hebben de Klassieke School, de Moderne Richting en het huidige risico- en veiligheidsdenken hierin aanzienlijke wijzigingen aangebracht, maar in de kern is nog steeds sprake van een verticaal, bestraffend, publiek strafrecht, zij het dat het slachtoffer sinds enkele decennia opnieuw een sterkere positie voor zichzelf opeist in het strafrecht. Hoewel hij geen volwaardige procespartij is gelijk aan de verdachte, heeft hij inmiddels wel – mede onder invloed van Europese regelgeving⁴ – een aantal rechten verworven in het strafproces, waardoor hij in relatief korte tijd is uitgegroeid tot een belangrijke procesdeelnemer met wiens belangen steeds vaker rekening dient te worden gehouden bij het nemen van strafvorderlijke beslissingen.

6

-
- 1 Jacques Claessen is als bijzonder hoogleraar herstelrecht en universitair hoofddocent strafrecht verbonden aan de vakgroep Strafrecht & Criminologie van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Maastricht. Daarnaast is hij rechter-plaatsvervanger bij de Rechtbank Limburg. Deze bijdrage is gebaseerd op: J. Claessen, 'Mediation in strafzaken in 2018', *Nieuwsbrief Strafrecht* 2019 (1), p. 13-18 en J. Claessen, '11 misvattingen omtrent herstelrechtvoorzieningen', *Nieuwsbrief Strafrecht*, 2019 (13), p. 1181-1186.
 - 2 In deze bijdrage wordt doorgaans gemakshalve gesproken van 'daders', terwijl in feite sprake is van 'verdachten' en/of 'veroordeelden'.
 - 3 J. Claessen, 'Een korte geschiedenis van herstelrecht en mediation in strafzaken', in: T. van Mazijk & M. Uitslag (red.), *Handboek mediation in strafzaken: Handleiding voor de strafmediationpraktijk*, Utrecht: Hogeschool Utrecht 2019, p. 15-26.
 - 4 Kaderbesluit van de Raad van 15 maart 2001 inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure, PbEG 2001, L 82/1; Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van het kaderbesluit 2001/220/JBZ, PbEU 2012, L 315; Recommendation No. R (99) 19 of the Committee of Ministers to member States concerning mediation in penal matters; Recommendation CM/Rec(2018)8 of the Committee of Ministers to member States concerning restorative justice in criminal matters;

Herstelrechtvoorzieningen in het kader van slachtofferrechten

In Nederland zijn deze slachtofferrechten in 2011 grotendeels neergelegd in Titel III.A (*Het slachtoffer*) van het Eerste Boek (*Algemene bepalingen*) van het Wetboek van Strafvordering. Daarin zijn onder meer geregeld het recht op een correcte bejegening, op inzage en voeging van processtukken, op een raadsman, op een tolk, het spreekrecht, het recht om zich te voegen als benadeelde partij en tot slot in art. 51h Sv het recht op herstelrechtvoorzieningen; tot 2017 sprak art. 51h Sv uitsluitend van bemiddeling. In het nieuwe Wetboek van Strafvordering zullen deze rechten worden ondergebracht in Hoofdstuk 5 (*Het slachtoffer*) van Boek 1 (*Strafvordering in het algemeen*). Titel 4 (*Herstelrecht*) bevat in het voorgestelde art. 1.5.4.1 het huidige art. 51h Sv. Hoewel wijziging van art. 51h Sv voor de hand ligt (zie voetnoten 5 t/m 9), zal art. 51h Sv vooralsnog ook in het nieuwe Wetboek van Strafvordering als volgt luiden:

1. Het openbaar ministerie bevordert dat de politie in een zo vroeg mogelijk stadium het slachtoffer en de verdachte mededeling doet van de mogelijkheden tot herstelrechtvoorzieningen waaronder bemiddeling.⁵
2. Indien een bemiddeling⁶ tussen het slachtoffer en de verdachte tot een overeenkomst heeft geleid, houdt de rechter,⁷ indien hij een straf en maatregel oplegt, daarmee rekening.
3. Het openbaar ministerie bevordert bemiddeling⁸ tussen het slachtoffer en de verdachte of veroordeelde, nadat het zich ervan heeft vergewist dat dit de instemming heeft van het slachtoffer.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld betreffende herstelrechtvoorzieningen waaronder bemiddeling⁹ tussen het slachtoffer en de verdachte of tussen het slachtoffer en de veroordeelde.

Art. 51h Sv is opgenomen in Titel III.A (*Het slachtoffer*), maar ook de verdachte kan een beroep doen op deze bepaling; art. 51h Sv is derhalve geen exclusief slachtofferrecht. Bovendien behelst art. 51h Sv geen recht dat inhoudt dat een slachtoffer of een dader

5 Beter zou zijn 'waaronder bemiddeling en mediation'.

6 Deze term dient te worden gewijzigd in 'mediation'.

7 *De facto* geldt deze verplichting ook voor de officier van justitie. Beter zou zijn 'houdt de officier van justitie dan wel de rechter'.

8 Beter zou zijn 'bevordert de inzet van herstelrechtvoorzieningen waaronder bemiddeling en mediation'.

9 Beter zou zijn 'waaronder bemiddeling en mediation'.

eenzijdig de inzet van een herstelrechtvoorziening kan afdwingen. Bij herstelrechtvoorzieningen zijn verscheidene deelnemers betrokken, onder wie in ieder geval het slachtoffer en de dader. Deelname aan een herstelrechtvoorziening geschiedt op basis van vrijwilligheid, accurater gesteld: *informed consent*. Dat betekent dat noch het slachtoffer noch de dader mag worden verplicht tot deelname. Art. 51h Sv impliceert veeleer het recht om te verzoeken om te laten onderzoeken of de inzet van een herstelrechtvoorziening mogelijk is.¹⁰

Het onderscheid tussen bemiddeling en mediation

Het is van belang om in het kader van herstelrechtvoorzieningen onderscheid te maken tussen bemiddeling en mediation.¹¹ Bemiddeling houdt een proces tussen slachtoffer en dader in *voor, naast of na* het strafproces. Dit proces heeft in principe geen invloed op het strafproces en de uitkomst daarvan en richt zich primair op emotioneel en relationeel herstel. Bemiddeling bestaat in Nederland sinds 2007 (voorheen slachtoffer-dadergesprek geheten). Mediation is een proces tussen slachtoffer en dader in het strafproces, waar bij slachtoffer en dader óók afspraken kunnen maken over herstel van materiële en/of immateriële schade, terwijl de officier van justitie dan wel de rechter met deze gemaakte afspraken ingevolge art. 51h lid 2 Sv rekening dient te houden bij de sanctionering. Vanaf het moment dat een zaak bij het Openbaar Ministerie wordt geregistreerd, is mediation de aangewezen herstelrechtvoorziening, tenzij partijen kiezen voor bemiddeling naast het strafproces. Mediation bestaat in Nederland landelijk sinds 2017; vandaar dat in dat jaar in art. 51h Sv de term ‘bemiddeling’ werd vervangen door de term ‘herstelrechtvoorzieningen’. Bij mediation spelen de mediationbureaus van de rechtbanken en gerechtshoven¹² een belangrijke rol, evenals in strafzaken gespecialiseerde mediators. Ook officieren van justitie en rechters hebben een belangrijke taak, omdat zij in de vervolgings- respectievelijk berechtingsfase de verwijzers zijn naar het mediationbureau.

8

10 Zie de eerste misvatting onder ‘Voorkoming van misvattingen omtrent mediation door informatieverstrekking’.

11 J. Claessen, J. Blad, G.J. Slump e.a., *Voorstel van Wet strekkende tot de invoering van herstelrechtvoorzieningen in het Wetboek van Strafvordering, inclusief Memorie van Toelichting*, Oisterwijk: Wolf Legal Publishers 2018; J. Claessen, ‘Herstelrechtvoorzieningen in het (nieuwe) Wetboek van Strafvordering: geen luxe maar noodzaak met het oog op de realisering van een humane rechtspleging’, *Tijdschrift Modernisering Strafvordering* 2018 (2), p. 81-91.

12 Amsterdam en Den Haag hebben een apart mediationbureau voor het gerechtshof. In Den Bosch en Arnhem werkt het mediationbureau voor zowel de rechtbank als het gerechtshof.

Horizontalisering en privatisering van het publieke strafrecht

Door het aanbieden van herstelrechtvoorzieningen, waaronder bemiddeling en mediation, is er sprake van een zekere horizontalisering en privatisering van het publieke strafrecht. Zeker nu art. 51h lid 2 Sv bepaalt dat bij de sanctionering rekening dient te worden gehouden met de afspraken die het slachtoffer en de verdachte in het geval van mediation met elkaar hebben gemaakt, zien we tot op zekere hoogte een terugtred van de overheid als het gaat om de sanctionering van strafbare feiten. Deze slachtoffer- en herstelrechtontwikkelingen hangen nauw samen met een verandering in beleving. Een misdaad wordt inmiddels namelijk weer primair beschouwd als een inbreuk op de rechten, vrijheden en behoeften van het slachtoffer van vlees en bloed en niet primair als een aanslag gericht tegen de staat of een inbreuk op het algemeen belang.

Vergroting van bewustwording en acceptatie van mediation door informatieverstrekking

Zoals gezegd kan zowel de officier van justitie als de rechter een zaak naar het mediationbureau verwijzen in de OM- onderscheidenlijk ZM-fase. Hoewel het officieel gaat om een bureau van de rechtbank of het gerechtshof, blijkt het overgrote deel van de verwijzingen afkomstig te zijn van het Openbaar Ministerie (ca. 80% oftewel ca. 1200 verwijzingen per jaar). Bij een geslaagd mediationtraject in de vervolgingsfase kan dat ertoe leiden dat de officier van justitie de zaak voorwaardelijk seponereert of dat hij in het kader van een strafbeschikking een voorwaardelijke sanctie oplegt. De zaak wordt dan geseponeerd respectievelijk de sanctie wordt dan niet tenuitvoergelegd, op voorwaarde dat de verdachte de afspraken die hij en het slachtoffer hebben gemaakt en die zij hebben neergelegd in een overeenkomst, naleeft. Echter, evenals de rechter bepaalt de officier van justitie hoe hij het positieve resultaat verdisconteert in de sanctionering; indien hij het nodig acht (bijvoorbeeld vanwege de publieke dimensie), kan hij voor een aanvullende (deels voorwaardelijke) straf kiezen of alsnog tot dagvaarding overgaan. Zaken waarin op OM-niveau wordt 'gemediat' en die vervolgens door het Openbaar Ministerie zelf worden afgedaan, zijn helaas nauwelijks toegankelijk voor het publiek – zoals gebruikelijk is voor afdoeningen door het Openbaar Ministerie via een sepot of een strafbeschikking. En hoewel zaken waarin op ZM-niveau wordt 'gemediat' (ca. 300 verwijzingen per jaar), in de regel wel openbaar zijn voor het publiek, moet worden onderkend dat de publieke tribune doorgaans vrijwel leeg is. Voorts kunnen vooralsnog maar weinig zaken worden aangetroffen op www.rechtspraak.nl, waarin mediation in strafzaken heeft plaatsgevonden. Grotendeels heeft dat ermee te maken dat veel mediations in de ZM-fase

plaatsvinden in politierechterzaken, die doorgaans niet uitmonden in een schriftelijk (en dus publicabel) vonnis. De zaken (voor de meervoudige kamer) waarin een succesvolle mediation heeft plaatsgevonden en die wel zijn gepubliceerd (enkele tientallen momenteel), maken vervolgens nauwelijks inzichtelijk of en, zo ja, hoe de rechter een geslaagde mediation in zijn sanctionering heeft verdisconteerd.¹³ In een enkel geval bepaalt de rechter zelfs dat een geslaagde mediation ‘het handelen van verdachte niet minder strafwaardig’ maakt, daarmee bedoelend dat de straf niet lager uitvalt dan wanneer geen geslaagde mediation zou hebben plaatsgevonden.¹⁴ Dat is toch wel merkwaardig, nu zonder verdiscontering (waartoe art. 51 lid 2 Sv verplicht) in feite sprake is van strafverzwaring. Al met al kan worden geconcludeerd dat het de externe openbaarheid ten goede zou komen, wanneer meer dan nu het geval is openheid van zaken wordt gegeven aangaande strafzaken waarin mediation plaatsvindt. Meer informatie kan bij burgers en politici leiden tot meer bewustwording en acceptatie van deze landelijk gezien relatief nieuwe herstelrechtvoorziening. Voorts is het van belang dat ook intern, tussen de leden van de rechterlijke macht onderling, wordt gecommuniceerd over (eigen ervaringen met) mediation, zodat die bewustwording en acceptatie ook bij de verwijzers zelf groter wordt, met als mogelijk gevolg dat de toepassing van mediation in strafzaken verder zal toenemen en de kwaliteit van het verwijzings- en verdisconteringsproces verder zal verbeteren.

Informatieverstrekking ter voorkoming van misvattingen omtrent mediation

Ook de mediations in strafzaken die in dit fraaie boekje worden beschreven, dragen bij aan de broodnodige informatieverstrekking aan strafrechtsfunctionarissen, politici en burgers. Dergelijke casusbeschrijvingen kunnen eraan bijdragen dat misvattingen omtrent mediation in strafzaken worden ‘ontmaskerd’. Het gaat daarbij veelal om de volgende misvattingen:

- Herstelrechtvoorzieningen ex art. 51h Sv zijn exclusieve slachtofferrechten. *Feit:* herstelrechtvoorzieningen, waaronder bemiddeling en mediation, kunnen worden ingeroepen door zowel slachtoffer als dader, terwijl beiden hoogstens het recht hebben om te verzoeken om te laten onderzoeken of de inzet van een herstelrechtvoorziening in hun zaak mogelijk is.

¹³ J. Claessen, ‘Mediation in strafzaken in 2018’, *Nieuwsbrief Strafrecht* 2019 (1), p. 13-18.

¹⁴ Rb Zeeland-West-Brabant 3 december 2019, ECLI:NL:RBZWB:2019:5383.

- Het strafbare feit is te ernstig voor mediation. *Feit:* zowel lichte als ernstige delicten komen in aanmerking voor herstelrechtvoorzieningen, inclusief mediation.
- Herstelrechtvoorzieningen zijn bedoeld voor slachtoffers en daders die elkaar reeds vóór het delict kenden. *Feit:* herstelrechtvoorzieningen zijn bedoeld voor zowel slachtoffers en daders die elkaar vóór de misdaad reeds kenden als slachtoffers en daders die elkaar vóór de misdaad nog niet kenden.
- Het is te vroeg om partijen bij elkaar te brengen. *Feit:* herstelrechtvoorzieningen zijn op ieder moment inzetbaar; het is aan de partijen zelf om te bepalen of en, zo ja, *wanneer* zij van een herstelrechtvoorziening gebruik willen maken, met dien verstande dat voor en na het strafproces bemiddeling voor de hand ligt en tijdens het strafproces mediation.
- Het slachtoffer zal toch wel niet willen deelnemen. *Feit:* ga er niet voetstoots vanuit dat het slachtoffer niet wil deelnemen aan een herstelrechtvoorziening – onderzoek wat de behoeften van het slachtoffer zijn.
- De officier van justitie dan wel de rechter raakt de regie kwijt wanneer mediation wordt ingezet. *Feit:* de officier van justitie en de rechter houden de regie, ook als mediation wordt ingezet, want na een verwijzing naar het mediationbureau komt de zaak – na een relatief kort mediation-intermezzo – steevast bij hen terug om te worden afgedaan.
- Indien mediation slaagt, dan is de zaak daarmee afgedaan. *Feit:* ook na een geslaagde mediation kan de officier van justitie dan wel de rechter aan de verdachte een aanvullende sanctie opleggen – de zaak is derhalve niet zomaar afgedaan na een succesvolle mediation.
- Er bestaat al een spreekrecht voor slachtoffers, dus herstelrechtvoorzieningen zijn overbodig. *Feit:* beide modaliteiten – spreekrecht en herstelrechtvoorzieningen – blijken in andere slachtofferbehoeften te voorzien en dus zijn beide modaliteiten noodzakelijk.
- Verdachten doen enkel uit eigenbelang mee aan mediation. *Feit:* verdachten die tot mediation worden toegelaten, doen niet uitsluitend of overwegend uit eigenbelang mee aan mediation. Het mediationbureau en de mediators moeten ervoor waken dat de opstelling van de verdachte tot secundaire victimisatie bij het slachtoffer leidt.
- Bemiddeling is toch nog altijd mogelijk en is bovendien ‘zuiverder’. *Feit:* het is niet alleen aan de partijen zelf om te bepalen of en, zo ja, *wanneer* maar ook van *welke* herstelrechtvoorziening zij gebruik willen maken: bemiddeling of mediation. *Informed consent* speelt hierbij een belangrijke rol en in het verlengde hiervan goede voorlichting over beide voorzieningen.

- Omdat de verdachte waarschijnlijk ontoerekeningsvatbaar was tijdens het plegen van het delict, kan hem geen verwijt worden gemaakt – een herstelrechtvoorziening heeft dan ook geen zin. *Feit*: ook in die gevallen waarin geen sprake is van schuld in de betekenis van verwijtbaarheid maar wel van schuld in de betekenis van ‘het gedaan hebben’, kan een herstelrechtvoorziening zin hebben.¹⁵

Mediation in aantallen en slagingspercentages

Tot slot iets over aantallen en slagingspercentages – ook niet onbelangrijk in een tijd waarin effectiviteit hoog in het vaandel staat.¹⁶ In 2018 werden 1482 strafzaken aangemeld bij de mediationbureaus. In datzelfde jaar zijn 816 mediationtrajecten gestart en 788 afgerond. 469 trajecten zijn afgerond met volledige overeenstemming (60%). In 138 trajecten is sprake van een overeenkomst waarin ook de schade is afgehandeld (18%). 43 trajecten zijn afgerond met gedeeltelijke overeenstemming (5%); dat is bijvoorbeeld het geval als er schade is en partijen willen dat de officier van justitie of de rechter daarover een beslissing neemt. Dat betekent dat in totaal 650 van de 788 mediationtrajecten zijn geslaagd (82%). In 138 zaken werd geen overeenstemming bereikt (18%), wat overigens niet wil zeggen dat in deze trajecten niet iets waardevols kan zijn gebeurd. Geen overeenstemming houdt in dat na de intakegesprekken geen gezamenlijk gesprek heeft plaatsgevonden of dat er tijdens dat gezamenlijk gesprek geen overeenstemming is bereikt. Als we naar de eerste elf maanden van 2019 kijken, dan zien we de volgende aantallen: 1343 aanmeldingen, 745 trajecten gestart en 759 afgerond. 433 trajecten zijn afgerond met volledige overeenstemming (57%). In 173 trajecten is tevens de schade afgehandeld (23%). 30 trajecten zijn afgerond met gedeeltelijke overeenstemming (4%). Kortom: in totaal zijn 636 van de 759 mediationtrajecten geslaagd (84%). In 123 zaken werd geen overeenstemming bereikt (16%). 2018 en 2019 laten een slagingspercentage van ruim 80% van de gestarte mediationtrajecten zien. Dat dat slagingspercentage zo hoog ligt, komt grotendeels door de goede voorselectie door de mediationbureaus. Door deze filterfunctie (35-40% van de aangemelde zaken start niet) blijken verdachten en slachtoffers die wél instemmen met mediation reële verwachtingen te hebben van het traject dat ze ingaan. De delictentop-5 waarin wordt ‘gemediat’ luidt: mishandeling (ongeveer de helft van alle zaken), bedreiging, vernieling, diefstal en verkeersongevallen.

12

15 J. Claessen, ‘11 misvattingen omtrent herstelrechtvoorzieningen’, *Nieuwsbrief Strafrecht* 2019 (13), p. 1181-1186.

16 Met dank aan de coördinatoren van mediation in strafzaken voor het aanleveren van deze cijfers.

De onmisbaarheid van mediation ter realisering van een humaan en effectief strafrecht

Mooie, veelbelovende cijfers, die niet alleen laten zien dat mediation in strafzaken werkt maar ook – en dat vind ik niet minder belangrijk – dat er slachtoffers en daders van zeer uiteenlopende strafbare feiten zijn die behoefte blijken te hebben aan ‘bemiddeld contact’ met elkaar. De mediations in strafzaken die in dit toegankelijke boekje worden beschreven, laten de lezer zien waarom slachtoffers en daders met elkaar in gesprek willen na een misdaad en waartoe een dergelijk gesprek kan leiden – op menselijk én juridisch vlak. Stuk voor stuk zijn het verhalen die laten zien dat er slachtoffers en daders zijn die meer en anders nodig hebben dan wat het reguliere strafrechtstelsel hun te bieden heeft. Het is dan ook van groot belang dat mensen binnen en buiten dat systeem op de hoogte raken van de mogelijkheid van mediation in strafzaken. Mediation is geen wondermiddel maar wel een onmisbare aanvulling op het reguliere strafrechtstelsel, willen we een strafrecht realiseren waarin de behoeften van mensen centraal staan. Kortom: voor een humaan strafrecht is mediation onontbeerlijk! Bovendien blijkt mediation effectief te zijn in termen van recidivereductie: daders met wie wordt ‘gemediat’ blijken significant minder in herhaling te vallen dan daders met wie niet wordt ‘gemediat’.¹⁷ Mijn motto luidt dan ook: humane reacties na misdaad, zullen uiteindelijk ook het meest effectief blijken; het betreft twee zijden van dezelfde medaille.

13

17 J. Claessen, G. Zeles, S. Zebel & H. Nelen, ‘Bemiddeling in strafzaken in Maastricht III. Onderzoek naar recidive bij jeugdigen en volwassenen’, Tijdschrift voor Herstelrecht 2015 (4), p. 9-24.

HET HEEFT ME ECHT
GEHOLPEN DAT HIJ VERTELDE
HOE HIJ ERTOE KWAM OM IN
TE BREKEN ...

Karakter & Werkwijze Mediation in Strafzaken

Mediation in strafzaken (MiS) intervenueert in een overheidstaak en dat is de reden waarom de overheid slechts van gekwalificeerde mediators gebruik maakt. Het wetsontwerp Wet Bevordering Mediation spreekt zelfs van beëdigde mediators. Mediation in strafzaken (MiS) is de eerste keuze lopende het strafproces en voldoet aan de eisen die gesteld mogen worden aan mediation in het kader van een overheidstaak: transparantie, kenbaarheid, zichtbaarheid en controle.

Mediation in Strafzaken ontwikkelt zich en wordt nog verder doorontwikkeld in samenwerking met ondermeer de Mediationbureau's en de Landelijk Coördinator Mediation in Strafzaken. Op deze manier is en blijft MiS toegesneden op de behoeften van justitie en rechtspraak, maar vooral op de behoeften van de burger.

Wettelijke grondslag

14 De grondslag van Mediation in Strafzaken is vervat in art 51 h Sv. Het bijzondere karakter van het strafrecht maakt dat interventies in het kader daarvan aan méér en striktere (kwaliteits)eisen moeten voldoen dan andere herstelpraktijken buiten het strafrecht. In het strafrecht gelden niet voor niets bijzondere en (internationaal) breed gedeelde waarborgen die - in essentie - aan de burger een eerlijk proces beogen te garanderen met oog voor belangen van verdachten en aangevers.

Al staat dit wel voorop, de context en de reikwijdte van mediation in strafzaken strekt verder dan (alleen) het herstel tussen partijen.

Herstel is maatwerk

Door de koppeling met het strafrecht, kunnen justitie en de rechter maatwerk leveren bij te nemen beslissingen. Tijdens mediation wordt nadrukkelijk de mogelijkheid geboden om afspraken te maken en vast te leggen met het oog op het herstel en de toekomst, waaronder het regelen van schade.

Het werkproces van Mediation in Strafzaken is landelijk eenduidig ingericht, hetgeen voor de rechtsgelijkheid van belang is. Uiteraard is de inhoud van de mediation in iedere mediation anders en de mediators hebben de vrijheid om in concreto de mediation zó in te richten dat zij aan partijen recht doet. Daarnaast houdt Mediation in Strafzaken rekening

met de werkprocessen van de andere betrokkenen in het strafrecht door een termijn voor de afronding in acht te nemen.

Aandacht voor onderliggend conflict

MiS richt zich behalve op het persoonlijk herstel tussen partijen ook op onderliggende problematiek: door het maken van afspraken wordt herhaling zoveel mogelijk voorkomen, hetgeen het recidivegevaar verkleint. Naast emotioneel herstel is ook aandacht voor het eventuele onderliggende conflict en is het doel om tot een duurzame oplossing voor de toekomst te komen. Er worden afspraken over schadevergoeding gemaakt en vastgelegd. Afspraken worden zo geformuleerd dat deze zo nodig als bijzondere voorwaarde op te leggen zijn bij een sepot of een straf. MiS-mediations vinden plaats op de rechtbank en geven aan partijen daarmee te kennen dat justitie en rechterlijke macht betrokken zijn, en dat er naast hun persoonlijke belangen ook algemene maatschappelijke belangen gediend worden.

Werkwijze

Vanwege de link naar het strafproces worden mediations in strafzaken uitsluitend via de mediationbureau's van de rechtbanken en hoven bij de gespecialiseerde mediators uitgezet door de eveneens gespecialiseerde mediationfunctionarissen.

Aanmelding bij de mediationbureau's geschiedt enkel door verwijzing van zaken door OM of rechterlijke macht. Zolang de zaak niet voor de rechter is gekomen kunnen verdachten en aangevers een zaak voor mediation voordragen bij de officier van justitie (OvJ) of de Advocaat-generaal (AG), met de hulp van hun advocaat of bijvoorbeeld slachtofferhulp (SHN). Deze gang van zaken strookt met het gegeven dat in Nederland de strafvervolging op grond van de wet is opgedragen aan het Openbaar Ministerie, alsook met het opportuniteitsbeginsel: het uitgangspunt dat een officier van justitie niet iedere verdachte beboet of voor de rechter brengt, maar een keuze maakt op grond van het algemeen belang. De officier van justitie kan ook naar Mediation in Strafzaken verwijzen voorafgaand aan een buitengerechtelijke afdoening (voorwaardelijk sepot, transactie, schikking en strafbeschikking) of voor een OM-zitting dan wel TOM-zitting (taakstraf). Mediation in Strafzaken wordt ook ingezet in de art. 12 Sv- beklagzaken waarbij een aangever na een hem onwelgevallige sepotbeslissing aan het Gerechtshof vragen om de verdachte alsnog te laten vervolgen. Mocht de OvJ er in eerste instantie niet voor voelen, dan kan het verzoek bij de rechter herhaald worden. De rechter kan vanaf zitting de zaak naar mediation verwijzen, als deze zich naar diens oordeel ervoor leent.

Dubbele veiligheidscheck

In de procedure wordt telkens op verschillende momenten nagegaan of partijen, met name het slachtoffer, (nog) wel voor mediation voelen. De officier van justitie verwijst pas als beide partijen aangeven mediation te wensen. De mediationfunctionaris belt betrokkenen en gaat het commitment nog eens na, voordat de afspraak gemaakt wordt. De mediators bespreken in het individuele intakegesprek of betrokkene daadwerkelijk met de ander in gesprek wil. Daarbij letten zij met name op het risico voor secundaire victimisatie. Indien de mediators vinden dat de wensen van verdachte en aangever niet voldoende matchen, raden zij een gezamenlijk gesprek af.

Mediators in strafzaken werken altijd in duo's onder andere om bovenbedoelde inschatting goed te kunnen maken, en om partijen goed te kunnen begeleiden in het op zich korte mediationproces. Na twee intakes en het gezamenlijk gesprek is de mediation uitzonderingen daargelaten afgerond.

Slotovereenkomst

In de mediation gemaakte afspraken worden vastgelegd in een slotovereenkomst, waarmee de verwijzer rekening houdt bij de afdoening. Op welke wijze hij dat doet is uiteraard geheel aan de verwijzer. De mediators wijzen partijen er uitdrukkelijk op dat zij hun eventuele wensen kenbaar kunnen maken, maar dat de beslissing bij het OM of de rechter blijft. Partijen hebben niet altijd behoefte aan het maken van afspraken. In dat geval wordt de mediation zonder slotovereenkomst beëindigd. Ook komt het voor dat partijen na de intakegesprekken geen gezamenlijk gesprek wensen. Ook dan wordt de mediation zonder slotovereenkomst beëindigd, enkel met een neutraal bericht.

Het slagingspercentage in mediations in strafzaken is vrij constant en behoorlijk hoog: 80% van de zaken die uitgezet worden bij de mediators eindigen met een slotovereenkomst. Dat betekent niet dat de overige 20% per definitie 'mislukken': ook dan levert het enkele gesprek partijen vaak veel op. Vaak wordt teruggekoppeld dat slachtoffers zich voldoende gehoord weten in het intakegesprek. Nee-zeggen tegen een gemeenschappelijk gesprek kan bijdragen tot het terugvinden van regie en daarmee bijdragen tot herstel van slachtoffers.

Kwaliteit

De mediator in strafzaken heeft een door de Stichting Kwaliteit Mediators (SKM) geaccrediteerde mediationopleiding achter de rug, een assessment succesvol afgerond, de driejaarlijks terugkerende peer-review gehaald, een specialisatieopleiding gevolgd, is ingeschreven

als rechtbankmediator en heeft ruime praktijkervaring. De curricula van de geaccrediteerde opleidingen zijn kenbaar voor publiek en professionals. Mediations in strafzaken worden in duo's uitgevoerd, waardoor de mediationbureau's voldoende ruimte hebben om een passende achtergrond van de mediator te matchen met de betreffende mediation. Daarnaast biedt duo-mediation gelegenheid tot multidisciplinaire samenwerking wat de kwaliteit van het proces en de uitkomst bevordert.

Tevens biedt het werken met duo's de mogelijkheid om telkens onmiddellijk na afronding van een mediation te reflecteren op het eigen optreden als mediator(team) en het geven en ontvangen van feedback aan en van de collega-mediator, hetgeen tot een consistente leercurve leidt.

Borging van kwaliteit

Alle mediators in strafzaken zijn MfN-geregistreerd en kunnen daardoor gebruik maken van de services van de Mediatorsfederatie Nederland (MfN) en de SKM, waaronder de reglementen en modellen. Voorts zijn zij door de MfN-registratie onderworpen aan onafhankelijk klacht- en tuchtrecht.

In samenwerking met de mediationbureau's zijn en worden ethische en professionele standaarden en *best practices* ontwikkeld waarbij rekening gehouden wordt met de bijzondere eisen die aan herstelmediation binnen het strafproces gesteld worden, zoals (niet limitatief):

- eisen met betrekking tot tijdsduur, met het oog op de werkprocessen van de ketenpartners;
- eisen met betrekking tot bruikbaarheid en kwaliteit van de uitkomst voor de strafvorderlijke en strafrechtelijke (vervolg)beslissingen, zoals de redactie en de vormgeving van de vaststellingsovereenkomst;
- eisen met betrekking tot de vrijwilligheid van deelname voor zowel aangever als verdachte, die met of zonder vaststellingsovereenkomst niet in een nadeliger positie dan vóór hun deelname aan de mediation mogen komen;
- eisen met betrekking tot de positie van aangever en verdachte, zoals rechtsstatelijke waarborgen

Beroepsvereniging

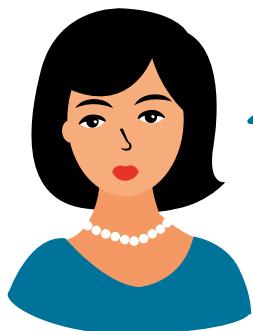
De Vereniging van Mediators in Strafzaken (VMSZ) stelt daarnaast aanvullende eisen aan haar leden. Zij dienen minstens 24 mediations per drie jaar uit te voeren, deel te nemen

aan tenminste drie intervisiebijeenkomsten per jaar, en in het kader van permanente educatie tenminste 36 PE-punten per drie jaar te behalen, waarvan 18 punten intervisie mediation in strafzaken en 18 punten op juridisch en/of gedragskundig (psychologie, sociaalwetenschappelijk, thematisch) gebied. De vereniging biedt haar leden jaarlijks tenminste drie workshops aan met ieder tenminste 2 PE-punten.

Middels de website van de VMSZ wordt voor de praktijk relevante informatie ge-update.

Door de verscheidenheid aan achtergronden van de leden kunnen de VMSZ-mediators over een breed scala specialismen op andere vakgebieden dan het eigen beschikken.

18

"GRAAG WIL IK ... MIJN GROTE
WAARDERING EN DANK
OVERBRENGEN. DE STRAFZAAK IS
WAT MIJ BETREFT 'ADEQUAAT'
UIT DE WERELD GEHOLPEN.
VOOR MIJ, EN MOGELIJK OOK
VOOR [VERDACHTE], TOCH
EEN LEVENSLES IN
'BESCHEIDENHEID'."

BERICHTEN UIT DE PRAKTIJK VAN MEDIATION IN STRAFZAKEN

19

Met medewerking van:

N.Takken, R.Leeuwenberg, P. Beentjes, R. van Schadewijk, M. van der Zouw, J. Wessels,
A. van Doorn, E. Lips, G. Feenstra, K. van Eijk, H. Nijhout, M. Mual en A. Pinkster.

Belediging van een ambtenaar in functie (BOA)

Vormen van herstel: samen de nachtdienst in

Verdachte, nog minderjarig, reist bijna dagelijks met de bus. Een jaar voor het 'beledigingsincident' had hij een Uitstel van Betaling (UVB) gekregen van een BOA, omdat hij zonder kaartje en zonder identiteitsbewijs in de bus zat.

Op de avond van het 'beledigingsincident' staat verdachte op de bus te wachten, wanneer dezelfde BOA hem herkent en zijn collega's vraagt: "Kennen jullie hem nog?" Verdachte hoort dit en kaatst terug: "Ik hoor jullie wel hoor, flikkers." Hij wordt daarop aangehouden voor belediging. Tijdens zijn verhoor wordt de mogelijkheid van mediation in het proces-verbaal opgenomen. De BOA voelt hier niets voor, maar als het mediation-bureau wat verder vraagt wil de leidinggevende wel deelnemen aan de mediation. Als gevolg hiervan gaat de reeds geplande Transactie In Persoon-zitting (voorlopig) niet door. In de mediation begrijpt verdachte nog steeds niet waarom hij destijds een 'boete' (de UVB) heeft gekregen. Hij merkte zelf ook pas tijdens de controle dat hij per ongeluk de OV-chipkaart van zijn broer had meegenomen i.p.v. zijn eigen. Hij had netjes ingecheckt, dus waarom zo'n ophef.

20

Voorbeeldig en toch fout

Verdachte is met zijn familie vanuit Syrië naar Nederland gekomen. Hij heeft veel moeten leren en maakt af en toe, soms onbewust, nog wel een fout. Verdachte erkent ruiterlijk dat hij de BOA's 'flikkers' heeft genoemd, wat voor hem gelijk staat aan bijvoorbeeld *bitches*. Ook hier begrijpt hij niet waarom hij zo ruw behandeld is en zelfs een nacht in de cel heeft moeten doorbrengen.

Verdachte heeft na aankomst in Nederland (vier jaar geleden) de taal geleerd en een opleiding afgerond, waarmee hij een startkwalificatie voor de opleiding tot apothekersassistent heeft verworven. Daar wil hij graag mee beginnen. Hij hoopt door deelname aan de mediation persoonlijk zijn excuses te kunnen maken aan de BOA, want hij verwacht dat ze elkaar de komende jaren nog vaker zullen tegenkomen op het dagelijkse OV-traject. Daarnaast hoopt hij te voorkomen dat hij problemen zou kunnen krijgen met een verklaring omtrent gedrag (VOG).

Op de blaren zitten

Aangever heeft geen behoefte aan mediation. Hij heeft immers volgens de procedure gehandeld en houdt zaken graag gescheiden. Regels zijn regels en wie zijn billen brandt, moet op de blaren zitten. Dat hij, samen met zijn collegae, voor 'stelletje flikkers' is uitgemakt, voelt hij als een belediging. De leidinggevende van de aangever is nieuwsgierig wat mediation zou kunnen betekenen. Wellicht kan hij de ervaring van de mediation ook gebruiken bij het werkoverleg en ter versterking van het zelfbewustzijn van zijn team. Omdat de kans bestaat dat verdachte en BOA elkaar vaker zullen treffen in de bus zou prettig zijn wanneer dat vrij van vervelende herinneringen zou kunnen zijn.

Vóór de mediation heeft verdachte op aanraden van zijn advocaat de documentaire *'Als ik je zie, dan groet ik je'* (Julia Roeselers, 2015). Als hij tijdens de intake hoort dat het woord 'flikker' ook de lading kan hebben van 'homofiel', schrikt hij en zegt te begrijpen waarom aangever daar boos over is. Hij zou graag persoonlijk excuses aanbieden, maar aangever wil echt niet in gesprek.

Excusbrief

Verdachte wil een excusbrief schrijven aan aangever via de leidinggevende. De leidinggevende vraagt of verdachte een keer een dienst met een BOA mee wil draaien, zodat hij kan ervaren wat dit betekent. Deze afspraken worden in een slotovereenkomst vastgelegd. De brief is bij BOA aangekomen, die het excuus bijzonder heeft gewaardeerd. Na de mediation heeft verdachte samen met de BOA een nachtdienst gedaan.

Zedenmisdrijf (minderjarigen)

Breaking the chain: geen slachtoffer meer willen zijn

Na jaren van boosheid, twijfel en angst was het zover. Stefanie gaat aangifte doen. Aangifte omdat de wereld het nu mag weten. Ze is aangerand en heeft het uit schaamte vier jaar voor zich weten te houden. Een jonge trotse vrouw komt de mediationkamer binnen. Ogenschijnlijk niks aan de hand. Maar tijdens het intakegesprek breken de tranen los en horen de mediators het relaas aan van langjarig misbruik door een familielid. Van de fiere vrouw is weinig meer over dan een gekwetst en beschadigd meisje. Hoe vernietigend is het effect van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Even verderop in het Gerechtsgebouw zit Ozzy, een jongeman van 24. De mediators hebben eerder die ochtend een intakegesprek met hem gehad. De aangifte en het eerste getuigenverhoor liegen er niet om. De jongen bekende direct dat hij zich aan het meisje had vergrepen. En hoewel hij jarenlang zijn best heeft gedaan om niet aan het misdrijf te denken, breken tijdens het gesprek de herinneringen door en verwoord hij gevoelens van schaamte en spijt. En ook angst voor de uitkomst van het strafproces. Hij heeft net een baan gekregen in de thuiszorg. In stilte lijkt hij zich voor te bereiden op een lange periode van schaamte, spijt en uitsluiting. Gevoelens die soms van het toneel worden verdrongen door zelfbeklag. Maar hij wil het hoe dan ook goedmaken, want ze is wel familie. Ook al moet hij daarvoor gestraft worden.

22

Dwarse tranen

Het gemeenschappelijk gesprek wordt een dappere ontmoeting van twee jonge mensen die verstrikt zijn in gebeurtenissen van jaren geleden. Wat begon als een puberale verkenning bleek een kluwen aan misverstanden te zijn geworden, getuige een reeks van signalen die over en weer anders zijn begrepen. De tranen vloeien rijkelijk en de belangrijkste vraag van Stefanie is beantwoord. Ozzy zou zich echt nooit hebben opgedrongen als hij had geweten dat Stefanie het echt niet wilde. Hij vond het wel stoer en dacht dat het bij hoorde om aan te dringen. Daarom betaste hij haar ook beneden. Hij vond haar toen, en nu nog eigenlijk, wel erg leuk. Hij was verliefd op haar en las haar *teasing* gedrag als een instemming. Nu hij al jaren zelfstandig woont denkt Ozzy het zijne over seksualiteit. De manier waarop er thuis over vrouwen en meisjes is gepraat vindt hij eigenlijk afschuwelijk. Zo denigrerend en kwetsend. Daar moet hij bij zijn vriendin niet mee aankomen. Het helpt

HET GEMEEN- SCHAPPELIJK GESPREK WORDT EEN DAPPERE ONTMOETING VAN TWEE JONGE MENSEN DIE VERSTRIKT ZIJN IN GEBEURTENISSEN VAN JAREN GELEDEN

23

Stefanie heel erg dat Ozzy spijt betuigt en dat hij haar nooit heeft willen kwetsen. Maar het helpt vooral ook dat Ozzy echt anders denkt over vrouwen en meisjes. Met respect voor grenzen. Het zal niet meer gebeuren en dat stelt gerust.

Na anderhalf uur kijken de jongvolwassenen elkaar aan. De sfeer is merkbaar verzacht en er wordt voorzichtig gelachen. Grapjes, ook over dat pijnlijke gebeuren. Dan is het even stil. Zij hebben schoon schip gemaakt!

Verkeersongeval

Hoe zou het met hem zijn?

24 Joost, arts in opleiding rijdt in besonken toestand op de fiets slachtoffer Henk aan die als gevolg van zijn handicap niet effectief kan reageren en valt. Belangen: Joost wil geen aantekening/strafblad gezien zijn opleiding en toekomst maar voelt zich wel schuldig en wil zijn excuses aanbieden. Henk wil in gesprek met Joost om hem te vertellen dat hij hem niets verwijt. In de middag van 23 december 2016 heeft Joost (een arts in opleiding) met vrienden verscheidene biertjes genuttigd. Joost fietst in jubelstemming en besonken toestand door de stad en komt op het kruispunt op 100 meter afstand van zijn studentenkamer. Uit gewoonte fietst hij snel door, hij zou echter op het betreffende kruispunt voorrang moeten verlenen. Hij ziet vaag van rechts een brommer aankomen maar denkt dat hij er nog net voor kan schieten. Van rechts komt Henk op de brommer. Henk twijfelt nog of Joost wel voorrang gaat verlenen. Henk remt maar omdat hij gedeeltelijk gehandicapt is, hij heeft onder andere een klapvoet, is zijn reactie te langzaam. Joost rijdt met volle vaart op Henk in en Henk valt met brommer om en de brommer valt op zijn slechte voet. Joost is in shock en een omstander belt een ambulance. Door de val is Henk ook met zijn rug tegen het trottoir geklapt. Henk heeft maanden nodig om te herstellen van de val.

Angst en onzekerheid

Joost leeft in de maanden na het ongeluk in onzekerheid. Op advies van de politie heeft hij alleen een kaart gestuurd naar Henk. Hoe zou het met Henk zijn? Bureau Mediation belt met het aanbod om te mediëren met Henk. Joost en Henk nemen beiden dit aanbod met beiden handen aan. Joost wil zijn verontschuldigen aanbieden en uitleggen waarom hij niet alert heeft gereageerd. Joost wil graag weten hoe het met Henk gaat en of hij iets voor hem kan doen? Mogelijk een schadevergoeding of vrijwilligerswerk? Henk wil gewoon in gesprek met Joost. Hij heeft gehoord dat Joost er heel erg mee zit en ondanks dat het herstel veel tijd en pijn heeft gekost verwijt hij Joost niets. "Een ongeluk kan altijd gebeuren." En "die jongen is waarschijnlijk meer geschrokken dan ik." Joost biedt zijn oprechte excuses aan en Henk aanvaardt deze direct. Henk wil niet dat Joost negatieve gevolgen ondervindt van het incident en verzoekt de Officier van Justitie om de zaak te seponeren.

NA ENKELE WEKEN
ONTVANGEN PARTIJEN
BERICHT VAN DE
OFFICIER VAN JUSTITIE
DIE VAN MENING IS
DAT DE UITKOMST VAN
DE MEDIATION
VOLDOENDE REDEN IS
OM DE ZAAK TE
SEPONEREN.

25

VOG gered

Joost is erg dankbaar voor het verzoek van Henk aangezien een aantekening/strafblad mogelijk gevolgen kan hebben voor zijn opleiding tot arts en werkmogelijkheden. Joost biedt aan om nog een extra bedrag te betalen bovenop de verzekeringsuitkering maar Henk slaat dit aanbod af.

Aan het einde van het gezamenlijk gesprek omhelzen Joost en Henk elkaar en geven aan dat als zij elkaar tegen komen in de toekomst dat zij elkaar zullen begroeten en mogelijk zelfs een biertje met elkaar gaan drinken.

Na enkele weken ontvangen partijen bericht van de officier van Justitie die van mening is dat de uitkomst van de mediation voldoende reden is om de zaak te seponeren.

Door de ogen van ...

Praten is het beste medicijn

Alhoewel je niet met 'ik' mag beginnen, doe ik het toch. Ik ben de moeder van een slachtoffer die helaas ook dader werd. Wij hebben een ervaring met mediation in het strafrecht die ons echt goed heeft gedaan, en ik weet zeker dat slachtoffer er ook zo over denkt. Communicatie tussen partijen, als de zaak het toestaat, is heel belangrijk. Praten is het beste medicijn en geneest wonden. Communiceren doe je om dingen in perspectief te zien, om te begrijpen. Pas als je iets begrijpt, kan je het laten rusten. Dat is wat mediation kan betekenen voor slachtoffer en dader. Hieronder beschrijf ik ons verhaal.

Wij hebben een fijn gezin met twee fantastische zoons. Eind 2016 gebeurde tot onze ontzetting iets vreselijks. De jongste zoon, toen 14 jaar oud, werd door een groep jongens zeer ernstig mishandeld. Tijdens de mishandeling werden video-opnames gemaakt. Een groep van 20 jongens en meisjes keek toe en wist niet hoe te reageren; angst en onmacht hadden een verlammeende werking.

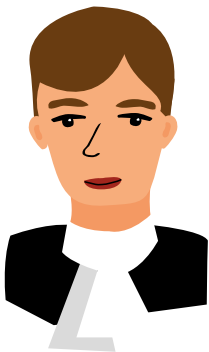
Grote impact

Ik denk dat het duidelijk is dat dit een zeer grote impact op onze zoon had. Na deze vreselijke gebeurtenis werden we flink door elkaar geschud. Het veranderde ons. Onze zoon hield PTSS aan het voorval over en het kostte hem naarmate de tijd vorderde steeds meer moeite om de dagelijkse gang van het leven weer op te pakken. Hij kampte met ernstige angst, frustratie en boosheid. Dit belemmerde hem in zijn dagelijks manier van doen. Natuurlijk zochten op verschillende manieren hulp, echter geestelijke problemen los je niet in kort tijdsbestek op. De angst die onze zoon in zijn dagelijkse leven hinderde, resulteerde uiteindelijk in een onbedoeld handgemeen.

Op een avond besloot een man onze zoon en zijn vrienden op iets aan te spreken. Het was donker en onze zoon was op de fiets. Toen de man verbaal agressief werd en hem bij zijn hesje pakte, sloeg de paniek toe. Onze zoon haalde uit. Met als resultaat letsel aan het gezicht van de meneer. Gelukkig was het een wond die kon genezen en geen blijvende schade tot gevolg had. Evengoed was het vreselijk pijnlijk voor die meneer. En onze zoon veranderde van slachtoffer in dader. Hoe zuur kan het leven zijn!

Compliment van de rechter

Onze zoon moest zich melden op het politiebureau. Na verhoor volgde een oproep om ons te melden bij de OvJ. Deze bekeek de zaak en stelde een mediation in strafzaken voor. Een gesprek tussen slachtoffer en dader. We stemden in, al wisten we niet wat we ons er precies van voor moesten stellen. We vonden het belangrijk dat het slachtoffer genoegdoening kreeg en wij ons verhaal konden doen. De mediation was een succes, er ontstond begrip van beide kanten. We hebben de schade voor het slachtoffer vergoed. Komen wel elkaar nu tegen in het dorp dan is dat een prettige ontmoeting. De rechter riep onze zoon daarna toch op, hetgeen ons verbaasde. De reden: deze rechter wilde onze zoon en ons als ouders complimenteren met het resultaat. Mijn pleit: Waar minderjarigen zijn betrokken moet Mediation in Strafzaken altijd de eerste overweging zijn.

“IK ZIE MEDIATION IN STRAFZAKEN ALS SLAGROOM OP DE ‘TAART’ VAN HET STRAFRECHT. EVEN EEN STAPJE UIT HET STRAFPROCES OM DE MENSEN ZELF DE KANS TE GEVEN TE KIJKEN WAT NODIG IS TUSSEN HEN OM HERSTEL TE BEVORDEREN.”
[RECHTER]

27

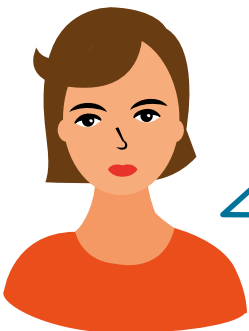
Poging tot doodslag

Ouders op het schoolplein komen voor elkaar op

Wanneer de officier van Justitie Mediation in Strafzaken voorstelt heeft de gebeurtenis die leidde tot de aangifte al ruim een jaar geleden plaatsgevonden. Moeder A is doelbewust ingereken op Moeder B en haar dochtertje bij het ophalen van school. Veel ouders en kinderen zagen dit gebeuren. De woede en haat tussen deze ouders is in het laatste jaar zeker niet afgenomen. Iedere dag opnieuw stappen zij vol van 'eigen gelijk' het schoolplein op. Met in hun kielzog steunende moeders die op het schoolplein verdeeld in twee kampen elkaar bespieden en nare woorden toesissen. Het hoeft geen verder uitleg om te weten dat de kinderen zijn opgedeeld en kamp A niet omgaat met kamp B. Zo hoog als het conflict is, zo diep blijkt ook de verontwaardiging naar het rechtssysteem. Immers, op grond van onvoldoende bewijs is de aangifte Poging tot Doodslag geseponeerd. Aangeefster heeft een beklagprocedure gestart. Partijen zeggen JA tegen mediation.

De mediation in strafzaken start met een individueel gesprek voor iedere partij: "Vertel wat

28

'JA, HET LIEP ENORM UIT DE
HAND DOOR DE AL MAANDEN
DURENDE OPENLIJKE EN
ONDERHUIDSE VERWIJTEN,
DE OPSTAPELING OOIIT BEGONNEN
BIJ ...HET ORGANISEREN VAN
EEN VERRASSINGSFEEST VOOR
DE ANDER.

je wilt oplossen en hoe." Zowel moeder A als moeder B blijft bij het eigen standpunt; de ander moet heel diep door het stof willen zij samen aan tafel gaan. De mediation wordt geleid door twee mediators en dat geeft de ruimte om te pendelen. Tevens zit de kracht in: "Wat wil je oplossen"? Dat is in deze situatie voor partijen gelijk "Kinderen moeten zich vrij en veilig voelen in en buiten school."

Pendelen

Met de pendelmediation komt het gemeenschappelijk doel helder naar voren. Dat geeft ruimte om toch samen aan een tafel te zitten. De felheid en woede over de gebeurtenis van inrijden komt zeker ter sprake. De mediator legt een A2-vel papier en stiften op tafel en vraagt partijen te tekenen wat er gebeurde. Ze tekenen met ruwe bewegingen en slaan woedend met de stiften op die punten waar het gebeurde. De mediator zet een cirkel op de tekening: "Tot hier zijn jullie het eens..." (Dat is nog voor de bewuste poging tot)

Van de feiten komt men dan snel naar wat ieder met de mediation wil bereiken. *'Ja, het liep enorm uit de hand door de al maanden durende openlijke en onderhuidse verwijten, de opstapeling ooit begonnen bij ...het organiseren van een verrassingsfeest voor de ander. Ooit waren zij dikke vriendinnen die samen met hun gezinnen veel tijd doorbrachten, die elkaar bijstonden in lastige tijden.'*

De toon wordt rustiger, er wordt veel gesproken en gedeeld. Er worden afspraken gemaakt om beter met elkaar om te gaan, de derden in hun eigen kampen te informeren over het einde van de strijd.

Drie weken later heeft de mediator met beide moeders ook een gesprek op de school. Zij vertellen hoe het na de mediation alleen maar beter is gegaan, hoe opgelucht ze allemaal zijn en vragen de directeur om in voorkomende gevallen te denken aan de inzet van mediation. Het samen aan tafel moeten en mogen praten heeft voor hen toegang gegeven naar ieders behoefte aan een veilige en prettige schoolomgeving voor hun kinderen, en aan rust voor henzelf en de betrokken 'kampen'.

Door de ogen van het slachtoffer

Geweldpleging tegen ambtenaar in functie

Op dinsdag 26 februari 2019 te 17.45 uur heeft een handgemeen plaats gevonden op de Zwanenburgerdijk waarvan ondergetekende het slachtoffer werd. Na aangifte te hebben gedaan van mishandeling op het Politiebureau te Hoofddorp werd hier door de aanwezige politieambtenaren proces-verbaal van opgemaakt. Reeds op 28 februari 2019 ontving ik een brief van het ARRONDISEMENTSPARKET Noord- Holland dat de strafzaak op 21 mei 2019 te 14.35 zou worden behandeld in Haarlem.

30 Telefonisch werd ik benaderd door het mediationbureau van de rechtbank Noord-Holland, om tot een mediationgesprek te komen op verzoek van de dader. Ik stond hier volledig voor open. Op 22 maart 2019 ontving ik een schriftelijke bevestiging voor een afspraak op woensdag 3 april 2019 te 13.45 ten huize van de rechtbank in Haarlem.

Op bovengenoemde datum, in aanwezigheid van twee mediators, waren ik, mijn vrouw en dader gezamenlijk aanwezig. De dader heeft aangegeven zich diep te schamen voor zijn handelen en zijn excuses aangeboden. Tevens meerdere malen de hand gereikt naar mij en mijn vrouw. Ik heb aangegeven heel erg blij te zijn met dit gesprek en sprak mijn oprechte blijdschap uit over dit mediation-initiatief. Deze mediation en snelle planning hiervan hebben bijgedragen dat ik en mijn vrouw het incident nu definitief achter zich kunnen laten.

- Beide partijen vinden het goed dat zij elkaar hebben gesproken en als dorpsgenoten elkaar nu gewoon tegen kunnen komen en dan kunnen groeten;
- Beide partijen zijn het met elkaar eens dat dit gegeven niet had bestaan zonder het geweldige mediationgesprek welke heeft voorkomen dat er wrok tussen beide partijen was gebleven en dader voor zijn toekomst met een strafblad was belast.

Middels een brief van 1 mei 2019 kreeg ik bericht van het ARRONDISSEMENTSPARKET namens de Officier van Justitie, dat er geen strafzaak komt.

Ik werd samen met mijn vrouw uitgenodigd voor het bijwonen van 'de Avond van het Herstelrecht', georganiseerd door de sectie criminologie, NSCR en studievereniging *Crime Does Pay* op donderdag 23 mei 2019.

Wat mijn vrouw en ik ons realiseerden tijdens deze avond dat het uitvoeren van MEDIATION van ontzettend belang blijkt te zijn voor slachtoffers, nabestaanden maar toch ook voor daders. Mediation is een absolute must voor de samenleving. Op deze vorm van bemiddeling mag op geen enkele wijze worden bezuinigd. Nee, de begroting moet juist verhoogd worden.

DE DADER HEEFT
AANGEGEVEN ZICH DIEP
TE SCHAMEN VOOR ZIJN
HANDELEN EN ZIJN
EXCUSES AANGEBODEN.

Doorrijden na aanrijding

Van bitterheid naar hanteerbare emoties

Een mevrouw van 79 jaar komt uit een flatgebouw, steekt met rollator de straat over naar de bushalte, een auto komt haar tegemoet uit een zijstraat, neemt de bocht veel te ruim, belandt op de linker weghelft en rijdt haar aan. Op camerabeelden is te zien hoe de oude dame daarop door de lucht vliegt, en aan de rechterkant van de weg neerkomt. De auto stuurt naar rechts, rijdt nogmaals over haar heen, rijdt door tot aan einde van de straat, houdt in naast een andere auto die daar even stopt, er wordt gepraat, waarna de auto verder rijdt en uit het zicht verdwijnt.

De gevolgen van deze aanrijding voor mevrouw: een verbrijzeld bekken, gezichtsbreuken, een gebroken knie en heel veel bloedverlies.

Media-aandacht

32 Ondanks brede inzet van politie en massale media-aandacht blijft verdachte tien dagen spoorloos. Dan meldt verdachte zich bij de politie, hij wordt direct in voorlopige hechtenis genomen en verklaart schuldig te zijn.

Het slachtoffer ondergaat veel operaties en wordt langdurig verpleegd. Gelukkig voor haar gaat de medische kant goed. Maar de frustratie over het ongeluk, kan/durft het slachtoffer weer onbekommerd buiten te wandelen, de angstwekkende beeldvorming rond de verdachte en de alles overheersende, ook buitenlandse media-aandacht, maken deze tijd moeilijk. Geen rust om het incident te verwerken.

Het OM stelt mediation voor en partijen accepteren het aanbod.

Vijfentwintig weken na het incident vinden de intakegesprekken plaats waarvan hieronder enkele bevindingen van verdachte en dochter van het slachtoffer:

- de verdachte (in voorlopige hechtenis) wil meewerken aan mediation, zegt onzeker te zijn, veel stress te hebben;
- Hij vraagt naar het welzijn van het slachtoffer;
- Verklaart zijn rijbewijs te hebben ingeleverd, wil nooit meer autorijden, biedt aan er voor het slachtoffer te zijn waar nodig of gewenst;

- Verklaart schuldig te zijn aan dit ongeluk en elke straf te accepteren;
- de dochter, gevolmachtigde van het slachtoffer, legt uit hoezeer de emoties nog steeds een ontregelende rol spelen in haar leven en in dat van haar moeder;
- Zij stemt in met mediation om de verdachte in de ogen te kunnen kijken, hem zelf vragen te kunnen stellen, van hem écht de waarheid te horen

Vóór het gezamenlijk gesprek:

- dochter zegt de verdachte geen hand te kunnen/willen geven en niet pal tegenover hem plaats te willen nemen;
- verdachte heeft betraande ogen en staat strak van nervositeit

Het gezamenlijk gesprek:

De dochter leest een verklaring voor, heeft vragen opgeschreven en krijgt de ruimte die aan verdachte te stellen. De verdachte beantwoordt, soms zoekend naar woorden of naar betere uitleg, deze vragen. Hij moet af en toe huilen en wordt zichtbaar geraakt door de intense, oprechte emoties van de dochter. Hij betuigt opnieuw zijn spijt.

Tijdens dit gezamenlijk gesprek, ruim 1 ½ uur, slaat langzaam doch onmiskenbaar de stemming om van bitterheid, onzekerheid, opgekropte angst voor de ander en overige nare gevoelens naar meer hanteerbare emoties, bij beide partijen.

De dochter verklaart tenslotte opgelucht te zijn nu “het monster een mens blijkt te zijn” en dat dit absoluut zal bijdragen aan het herstel van haar moeder.

De ondertekende vaststellingsovereenkomst houdt samengevat in:

- excuus van verdachte, geaccepteerd namens het slachtoffer
- Partijen schudden nu, wél en langdurig, elkaars hand

Nawoord bij mediation doorrijden na aanrijding

De betekenis voor het vonnis

Deze mediation heeft nog een vervolg gehad. Na het gesprek tussen de dochter van het slachtoffer en de verdachte, wilde ook het slachtoffer zelf in gesprek met de man die haar had aangereden en daarna was doorgereden. Zij bezocht hem samen met haar dochter in het huis van bewaring. Dat was een goede bijeenkomst, het slachtoffer en haar dochter konden de gebeurtenis achter zich laten, en voelden geen woede meer. Het slachtoffer vergaf de man.

De rechter deed op 3 december 2019 uitspraak*. De rechtbank Zeeland -West-Brabant wijdt in haar uitspraak enkele overwegingen aan de mediation: *“Uit de stukken in het dossier en het verhandelde ter zitting is gebleken dat er een mediationtraject is ingezet, waarbij ook mevrouw [Slachtoffer] met verdachte een gesprek heeft gehad. Het is de rechtbank duidelijk geworden dat zij dit als fijn heeft ervaren en dat het mediationtraject ervoor gezorgd heeft dat zij het gebeuren een plek kan geven. De rechtbank vindt het daarom positief dat verdachte hieraan mee heeft gewerkt.”*

“Want ook verdachte heeft, zo is ter zitting gebleken, baat gehad bij de mediation en de nu goede verstandhouding met mevrouw [Slachtoffer]. De houding van mevrouw [Slachtoffer] en haar dochter ten opzichte van verdachte is bewonderenswaardig. Dat het mediationtraject goed verlopen is, maakt evenwel niet dat verdachte geen straf verdient voor zijn gedragingen. Die gedragingen zijn hem door het slachtoffer wellicht vergeven, maar ze zijn niettemin buitengewoon laakbaar.”

De rechtbank veroordeelde de man vervolgens zoals de officier van justitie eiste tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van 9 maanden waarvan twee voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar. Zij legde een rijontzegging op voor de maximale duur van 5 jaar (de officier van justitie had 2 jaar gevraagd)

Het bovenstaande maakt eens te meer duidelijk dat mediation in strafzaken niet in plaats van de strafzaak komt.

* Rechtbank Zeeland – West Brabant ECLI:NL:RBZWB:2019:5383 op rechtspraak.nl

Diefstal met vernieling

Schadeafhandeling met een 'tikkie'

Mark en Natasja hadden tijdens het uitgaan ruzie gehad. Mark had de telefoon van Natasja afgenomen en had deze door het toilet gespoeld. Natasja had op aandringen van haar ouders daarvan aangifte gedaan. Omdat ze in hetzelfde dorp woonde en elkaar zeker nog vaker tegen zouden komen stemde ze in met een mediationgesprek.

Mark en Natasja waren beiden minderjarig dus waren de vader van Natasja en de moeder van Mark mee naar de Mediation gekomen. Mark's moeder verontschuldigde zich tijdens de intake voor haar zoon en wilde dat hij excuus zou aanbieden en de schade zou vergoeden. Natasja's vader gaf aan dat hij enorm geschrokken was van het geweld tegen zijn dochter. Hij vond het knap dat zijn dochter het gesprek aan durfde te gaan maar vond het belangrijk dat de jongen zou voelen dat zijn gedrag ontoelaatbaar was. Zowel Mark als Natasja gaven tijdens de intake niet heel veel openheid en stemden in met wat hun ouders zeiden. Wel gaven ze onafhankelijk van elkaar aan dat ze zelf met elkaar het mediationgesprek in wilden gaan en hun ouders aansluitend zouden laten weten wat de uitkomst zou zijn. De ouders vonden dat een goed idee en wachtten buiten op wat komen ging.

Tikkie

Tijdens het gesprek tussen Mark en Natasja werd snel duidelijk dat er zich dingen tussen hen hadden afgespeeld die in de aangifte en in het verhoor niet naar voren waren gekomen en waarvan ze beide ook niet hadden gewild dat dat aan de grote klok zou worden gehangen. Niet alleen Mark bood zijn excuus aan, maar ook Natasja, en ze stond erop dat Mark de schade niet alleen zou betalen maar dat ze deze samen zouden delen. Het was voor hen belangrijk om wat er daadwerkelijk was gebeurd in vertrouwelijkheid te kunnen bespreken zonder dat de details daarvan naar buiten zouden komen. Hun afspraken werden op papier gezet en de schade via een 'Tikkie' ter plekke geregeld. Ze waren blij dat ze na afloop hun ouders konden vertellen dat ze een goed gesprek hadden gehad over wat er was gebeurd, dat er excuses waren aangeboden en de schade was vergoed. En het belangrijkste van alles: dat ze elkaar weer zonder problemen konden tegenkomen.

Foto's gedeeld op social media

Zomaar uploaden is niet zonder gevolgen

Er is op een zondagnacht in april 2018 een voorval geweest waarbij een jongeman X (19) foto's van een jonge vrouw in ondergoed met anderen via WhatsApp heeft gedeeld. Hij heeft daarbij vermeld dat dit Y (18) zou zijn. Naar aanleiding hiervan heeft Y aangifte gedaan bij de politie.

Y vertelt dat het voorval een grote impact op haar heeft gehad. Het heeft geleid tot veel stress en nare reacties van anderen. Dit heeft effect gehad op haar schoolprestaties en zij heeft extra zorgkosten moeten maken. Y en X kennen elkaar al langer. Y is erg geschrokken en vraagt zich af waarom X de foto's heeft doorgestuurd.

36

X zegt dat hij zich niet heeft gerealiseerd welke impact het versturen van de foto op Y heeft gehad. Hij vertelt dat het was begonnen als een grap maar dat dit ontzettend uit de hand is gelopen en dat dit een domme ondoordachte actie van hem is geweest. X maakt zijn excuus aan Y.

Gevolgen van de daad

Hij vertelt ook over de impact die de aangifte op hem heeft gehad. Hij is hier erg door geschrokken en twijfelde (door verhalen van anderen) aan de bedoelingen achter de aangifte. Het gebeuren heeft ook bij hem zijn tol geëist op zijn gemoedsrust en schoolprestaties.

Voor Y was het doel van deze mediation om te horen hoe X terugkijkt op deze zaak. Ze wil de zaak het liefst afsluiten en zodat ze beide hun eigen weg weer kunnen gaan.

Voor X was het doel van deze mediation om te begrijpen wat het voorval voor Y heeft betekend en wat maakte dat zij aangifte heeft gedaan. Hij wil zijn excuus aan te bieden en hoopt dat zij de zaak op een goede manier kunnen afsluiten.

HIJ VERTELT DAT HET WAS
BEGONNEN ALS EEN GRAP.
HET IS UIT DE HAND GELOPEN!
HIJ HEEFT NIET BESEFT WAT DE
GEVOLGEN VOOR MIJ ZIJN
GEWEEST.

Y is blij te horen dat het van X geen kwade opzet is geweest. Ook ziet zij dat de gevolgen van de zaak en de aangifte een impact op X hebben gehad. Ze stelt voor om een streep te zetten onder de zaak. Voor haar kan dat wanneer X is bereid de kosten te betalen die zij heeft gemaakt als gevolg van dit voorval.

Streep eronder

X wil ook graag een streep onder deze zaak zetten. Hij begrijpt dat Y ook zorgkosten heeft gemaakt en biedt aan deze te vergoeden.

X en Y zijn beide erg opgelucht en spreken af geen uitlatingen meer over elkaar te doen op social media. Wanneer zij elkaar tegenkomen in het uitgaansleven zullen ze elkaar normaal groeten en respectvol bejegenen.

Y en X hebben aan het einde van het mediationgesprek concrete afspraken gemaakt over de vergoeding van de schade van X aan Y en zij hebben hun de streep onder het verleden bezegeld met een handdruk. Voor hen is de zaak hiermee naar volle tevredenheid afgerond en zij geven opnieuw aan hiermee allebei erg opgelucht te zijn!!

Verkeersongeval met dodelijke afloop

Nabestaanden in gesprek met de veroorzaker

Mediation wordt aangeboden aan de moeder en vader van het overleden slachtoffer. Moeder was niet aanwezig ten tijde van het ongeluk waarbij hun zoon is overleden. De vader was wel aanwezig. De ouders waren gescheiden. Moeder wordt gebeld terwijl zij met haar vriendinnen aan het borrelen is. Een gezellige middag eindigt in een nachtmerrie.

De zoon wordt aangereden en blijft een tijd op de intensive care waarna besloten wordt de stekker eruit te trekken. Herstel is onmogelijk. De ouders kunnen goed communiceren met elkaar en steunen elkaar bij deze vreselijke gebeurtenis.

De automobilist blijft tijden verward. Hij mag geen contact opnemen met de ouders van het jongetje dat hij heeft aangereden. Hij weet dat het jongetje is overleden en is ten einde raad. Hij wil heel graag contact opnemen maar mag dit niet, een verzekeringskwestie zo wordt hem gezegd.

Zo blijven de ouders en de automobilist rondlopen met een enorme last op hun schouders.

Drie jaar geleden ...

De officier van justitie stelt mediation voor. Partijen zijn hier heel blij mee. Tijdens het intakegesprek blijkt al dat zij heel graag met elkaar willen praten. De ouders hebben veel vragen. Er is bij beide partijen veel verdriet. De datum van het ongeluk, en de weken daarvoor en daarna zijn voor alle partijen een vreselijke periode. Ook al is dit ongeluk drie jaar geleden.

De moeder gaat in gesprek met de bestuurder. Zij is goed voorbereid. Veel vragen zijn op papier gezet. Op het moment dat zij elkaar treffen is al duidelijk dat mediation een goed middel is voor deze partijen. Bij het voorstellen stellen partijen zich kwetsbaar op en vallen elkaar huilend in de armen. Er is nog niets gezegd.

De moeder krijgt antwoord op haar vele vragen. Vragen zoals, onder andere: Hoe heeft dit kunnen gebeuren? Waarom heeft de bestuurder niet de andere kant op gestuurd? Waarom is er geen contact opgenomen? Had de bestuurder wel voldoende rij ervaring op het moment van het ongeluk? De bestuurder geeft eerlijk antwoord op de vele vragen.

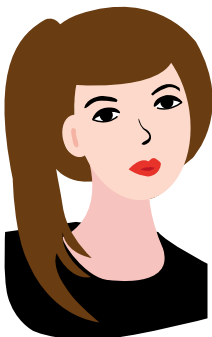
De moeder vertelt wat voor kind haar zoon was en hoe zij nu met het ongeluk leert leven. Dat zijn vrienden nog regelmatig bij haar langs komen.

Het gezamenlijk gesprek verloopt goed, er is veel emotie en respect voor elkaars emoties. Er zijn weinig verwijten. De moeder kan de bestuurder vergeven. Ze begrijpt waarom hij niet de andere kant op heeft gestuurd toen hij merkte dat de auto niet goed meer remde. Door de antwoorden op haar vragen kan zij verder met rouw.

Elk jaar een bloemetje ...

De bestuurder is opgelucht nu eindelijk bij de moeder aan te kunnen geven dat hij het liefst direct contact wilde hebben. Dat hij naar het ziekenhuis wilde gaan. Hij vertelt ook dat hij nog veel droomt over de gebeurtenis. Dat hij het heel moeilijk vindt om weer auto te rijden. Deze mediation is van een aantal jaar terug. Nog elk jaar stuurt de bestuurder een mooi boeket bloemen aan de moeder op de datum van het ongeluk. Elk jaar krijg ik (mediator) een bericht van de moeder dat zij zo blij is met dit gesprek en dat zij bloemen heeft ontvangen.

39

IK HAD ZOVEEL VRAGEN? HOE HEEFT
DIT KUNNEN GEBEUREN? WAAROM
HEEFT DE BESTUURDER NIET DE
ANDERE KANT OP GESTUURD?
WAAROM IS ER GEEN CONTACT
OPGENOMEN ... ?

Vernieling aan een auto bij verkeersruzie

Ageren uit boosheid kan niet zonder schaamte

Joop en Frans reden ieder in hun bedrijfswagen naar het werk via hun dagelijkse route. Na een onhandige invoegactie van Joop waardoor Frans moest uitwijken ontstond er al rijdend een conflict tussen de twee bestuurders. Nadat ze hun auto op de vluchtstrook hadden stilgezet was Frans naar de auto van Joop gelopen en had met een ferme trap de spiegel van de auto af getrapt. Frans stapte zijn auto in en is weggereden. Beduusd belde Joop vanuit zijn auto de politie en deed aangifte.

Joop was geschrokken van de reactie van Frans en had een aardige schade aan zijn bedrijfswagen. In de dagen erna bleek het moeilijk om zijn hoofd bij het verkeer te houden: wat was er gebeurd? Wat had hij gedaan of nagelaten waardoor de zaak zo was geëscaleerd? Ook de hele afhandeling van de aangifte en de verzekering had allemaal tijd gekost, tijd die hij niet aan zijn werk had kunnen besteden.

40

Schaamte

Frans had zich kapot geschaamd voor zijn actie. De andere weggebruiker had hem weliswaar flink afgesneden en hij had met moeite een ongeluk voorkomen, maar de manier waarop hij zijn woede hierover had geuit was volgens hem buiten alle proporties. Hij had dat direct na de trap ook wel gevoeld en was daarom snel weggereden om als het ware deze situatie te ontvluchten. De politie was bij hem aan de deur geweest en dat had op zijn vrouw en kinderen een grote indruk gemaakt. De weken daarna was hij ook niet meer zichzelf geweest en hij had de mogelijkheid voor een mediation dan ook met beide handen aangegrepen.

Het mediationgesprek was voor beide spannend maar het bleek heel goed om te kunnen vertellen wat er in hun ogen was gebeurd en wat het voorval met hen had gedaan. Al pratend en luisterend bleken ze qua werk en karakter veel gemeen te hebben. Al gauw werden over en weer excuses gemaakt. Ook de schade van een kleine €1.500 kwam op tafel. Joop en Frans kwamen overeen dat Frans de schade diezelfde week zou overmaken op de rekening van Joop.

Eigen aandeel

Joop was blij dat hij nu snapte hoe de zaak zo had kunnen escaleren, hij was ook blij om zijn eigen aandeel erin te kunnen benoemen en ook daar zijn excuus voor aan te kunnen bieden. Dat gaf hem weer rust in de dagelijkse autoritten. Hij had de schade nu snel afgehandeld en hij hoopte zo ook snel een punt achter de hele juridische zaak te kunnen zetten zodat hij zich weer op zijn werk kon concentreren.

Frans was blij dat hij op deze manier een last van zijn schouders kon laten vallen. Hij had kunnen vertellen dat hij niet de 'aso' was zoals hij zichzelf na het incident voelde. Verder voelde het goed dat ze de zaak 'als mannen onder elkaar' hadden kunnen afsluiten.

Met een ferme handdruk en klap op de schouder namen ze afscheid van elkaar en gingen ieder de weg op, weer aan het werk.

'DRIE JAAR GELEDEN BEN IK
OVERVALLEN EN DE DADER IS
OOK VEROORDEELD. IK HEB
NU BEHOEFTE OM HEM EENS
IN HET GEZICHT TE KIJKEN EN
TE VERTELLEN WAT DE
OVERVAL MET ME HEEFT
GEDAAN. WAAR MOET IK ME
MELDEN?'

PERSPECTIEF
HERSTELBEMIDDELING

Vernieling

Als de fles is in de man

Mevrouw Vink was 76 jaar en vijf jaar weduwe. Ze woonde nog steeds in het huis dat zij en haar man jaren geleden had gekocht. Nooit eerder was ze bang geweest om alleen in het huis te zijn. Maar enkele maanden geleden was bij de burens ingebroken en daardoor was ze enorm geschrokken van de jongen die op zaterdag nacht om half vier op haar raam had staan bonken en schreeuwend struiken uit de tuin had getrokken. De jongen leek helemaal van de wereld en ze had geen idee wat er met hem aan de hand was. Ze had de politie gebeld die de jongen hadden opgepakt. Sindsdien sliep ze slecht en was continu op haar hoede.

Haar volwassen zoon en dochter stonden sceptisch tegenover het aanbod van de Officier van Justitie om een gesprek te regelen tussen de jongen en hun moeder. Ook mevrouw Vink was terughoudend voor een directe ontmoeting, maar het gebeuren hield haar zó bezig dat ze instemde met een kennismakingsgesprek met de mediators en een eventuele pendelbemiddeling. Ze wilde in elk geval weten wat er met de jongen aan de hand was en hoe het nu met hem ging.

42

IK WEET NIET WAT ME
BEZIELDE! IK SCHAAM ME
ROT. IK HAD GEWOON
TEVEEL GEZOPEN.

Weten wat je hebt gedaan

Jesper schaamde zich diep over het gebeuren. Na het uitgaan met vrienden had hij de bus gemist en was begonnen aan een voettocht van vijftien kilometer om weer thuis te komen. Hij zij dat hij zoveel had gedronken dat hij geen idee had wat er was gebeurd en pas de volgende ochtend in de cel bij zinnen was gekomen. Dat hij zich niets meer kon herinneren vond hij nog het ergste van alles: hij wilde wel zeggen dat hij ergens spijt van had, maar kon niet eens zeggen waarvan. Hij hoopte dat hij er via een mediationgesprek achter kon komen wat er precies gebeurd was en wat hij had gedaan, zodat hij ook oprecht wist waar hij excuus voor kon maken.

Door middel van een pendel gesprek kon mevrouw Vink aan Jesper laten weten hoe hij had staan schreeuwen en bonken op de ramen en hoe hij een aantal planten uit de grond had gerukt. Ze had zich zorgen gemaakt over Jesper en had willen vragen wat er aan de hand was maar ze durfde niet naar buiten te gaan. Ze zei dat ze niets anders kon doen dan de politie bellen. De planten die Jesper uit de tuin had gerukt had ze de volgend dag weer netjes in de tuin gezet; ze zei dat ze dus gelukkig geen schade had. Als Jesper vond dat hij iets moest doen dan zou hij wellicht een donatie aan het Kankerfonds kunnen geven.

Donatie Kankerfonds

Jesper vond het verschrikkelijk om van mevrouw zelf te moeten horen wat hij had gedaan. Hij heeft daarop een excuusbrief aan mevrouw Vink geschreven waarin hij vertelde hoe zeer hij zich schaamde voor wat er was gebeurd. Hij vertelde dat hij student was en dat het op het moment goed met hem ging. Het gebeuren was een grote les voor hem geweest. Met een donatie van €400,- voor het Kankerfonds en een grote bos bloemen van Jesper konden de mediators voor de laatste keer naar mevrouw Vink gaan. Zij had nu een beeld bij van de jongen die toen zo te keer was gegaan en was blij om te horen dat hij van de zaak had geleerd. Het bleek voor haar voldoende om het incident op een goede manier af te sluiten en achter zich laten.

Eenvoudige mishandeling

Fatsoenlijke bejegening als buurtgenoten

Partijen wonen in een klein dorp en kennen elkaar; na een kortstondige relatie gaat het mis en is er sprake van een lichte mishandeling in het plaatselijk café. Fred duwt Annet omver en zij komt ongelukkig terecht en heeft lang last van een onwillig en pijnlijk handgewricht en tintelingen in het staartbotje. Zij komen elkaar wel tegen in het dorp en Annet wil graag met Fred over het incident praten, maar dit wil hij absoluut niet. Partijen hebben ook kinderen die naar verschillende scholen gaan en elkaar goed kennen.

De mediation vindt plaats op het politiebureau. De mediators en de politie krijgen de opdracht om partijen in aparte kamers te plaatsen want Fred wilde niet met Annet in één kamer zitten. Het zou dus een pendelmediation worden, wordt gedacht.

44 In het intakegesprek met Fred wordt duidelijk dat Annet iets over zijn dochter had gezegd dat hem niet beviel; inzicht in wat hijzelf heeft gedaan die avond in het café wordt weggezwempeld met de opmerking: "... zij viel omdat zij had gedronken en op hoge hakken liep." Na veel over en weer gepraat draait zijn houding en wil hij eigenlijk wel weten waarom zij, Annet, hem "lastig is blijven vallen" met smsjes en whatsapp's.

Aangeslagen

Het gesprek met Annet is duidelijk, zij wil Fred laten zien én hem vertellen wat hij haar heeft aangedaan! Haar reden om veelvuldig te sms-en en te appen is dat zij met hem wil praten zodat zij het kan afsluiten!

Partijen komen toch samen aan tafel en Fred is zichtbaar aangeslagen door het verhaal van Annet; ook zij raakt geëmotioneerd doordat zij door hem gehoord voelt, en ziet dat hij is aangeslagen. Fred maakt zijn excuus – het was niet zijn intentie haar pijn te doen – dat door Annet wordt geaccepteerd.

Het gesprek heeft hen beiden goed gedaan. Van beide kanten wordt de teleurstelling uitgesproken dat hun relatie niet is verlopen zoals gehoopt; zij gunnen elkaar een goed leven. Er worden afspraken op papier gezet over de wijze waarop zij met elkaar omgaan in het dorp en dat zij tegen de dorpsgenoten alleen zullen zeggen dat zij er samen zijn uitgekomen tijdens de mediation.

VAN BEIDE KANTEN WORDT DE TELEURSTELLING UITGESPROKEN DAT HUN RELATIE NIET IS VERLOPEN ZOALS GEHOOPT

45

Zij gaan volgens de normale fatsoensnormen met elkaar om d.w.z. gedag zeggen en doorlopen én er wordt niet langer over elkaar en elkaars kinderen geroddeld.

Beiden zijn opgelucht en kunnen het gebeuren nu ook afsluiten.

Dan komt het mooiste moment: Fred leunt voorover - de tafel stond er tussen - om Annet een hand te geven bij het weggaan.

Geweld tegen een politiemans

Wat heeft mediation in zijn strafzaak betekend?

Afgelopen 30 jaar heb ik helaas moeten ervaren dat je als politiemans/vrouw regelmatig te maken krijgt met geweld, bedreigingen en beledigingen. In mijn begintijd bij de politie werd er weinig door de leiding gedaan om politiemensen te ondersteunen in het geval zij slachtoffer werden van een strafbaar feit tijdens de uitoefening van hun functie. Gelukkig is dat beter geregeld. Met de GTPA-code wordt een proces in gang gezet en hebben leidinggevenden aandacht voor medewerkers.

46

Door een incident dat enkele jaren geleden plaatsvond, is mijn mening over mediation in strafzaken veranderd. Ik ben zelf ook lange tijd van mening geweest dat aangifte en vervolging de enige juiste reactie is als een politiemedewerker aangifte doet.

Poging doodslag

In 2015 ben ik bij een incident betrokken geweest dat flink escaleerde. Dit leidde uiteindelijk tot een strafrechtelijk onderzoek tegen meerdere verdachten. Een van hen werd uiteindelijk berecht door de meervoudige kamer ter zake poging tot doodslag. Twee andere verdachten moesten voor de politierechter verschijnen ter zake openlijke geweldpleging. Ik was met een collega als aangevers/benadeelden bij de behandeling van deze zaak aanwezig. Uiteindelijk heeft de politierechter ons in deze zaak gevraagd of we open stonden voor een mediationtraject.

Zwaarte kunnen achterlaten

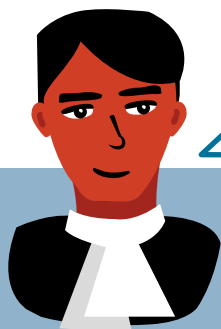
Ik had daar weinig vertrouwen in. Er was inmiddels bijna een jaar verstreken en voor mijn gevoel zou ik alleen nog genoegdoening halen uit een zo hoog mogelijke straf. De hele zaak bezorgde me nog steeds slapeloze nachten. Mijn collega kreeg naar aanleiding van het incident te maken met PTSS-klachten. Toch stemde mijn collega en ik in met een

mediation traject. Ondanks dat ik met de nodige argwaan het traject in ging, bracht het mij onverwacht veel meer dan ik had kunnen bedenken. We hadden een oprecht en open gesprek met de verdachten en er was voldoende ruimte om ons verhaal te vertellen. Een zaak die ik dat jaar als een blok aan mijn been meezeulde, kon ik achterlaten.

Boosheid verdwijnt

De overeengekomen schadevergoeding werd door de verdachten onmiddellijk naar ons overgemaakt en we schudden elkaar de hand na het traject. Deze afhandeling heeft ons beiden heel veel rust bezorgd. Mijn boosheid die ik had opgebouwd richting de daders was verdwenen. Tevens weet ik dat deze mannen bij een later politiecontact zeer medewerkend waren richting de politie.

In deze casus heeft mediation voor ons een geweldig resultaat opgeleverd en bleek herhaling van dergelijk negatief gedrag voorkomen.

IK HEB EEN VERDACHTE DIE MET ZIJN ZIEL ONDER DE ARM LOOPT. HIJ WIL NIET WACHTEN TOT DE ZAAK VOORKOMT. WAAR KAN IK ME MELDEN VOOR MEDIATION IN STRAFZAKEN?

HET MEDIATIONBUREAU

Mediation in een WVV-zaak waarbij een dode te betreuren valt

Samen de last van het verlies dragen

Sofie heeft in het donker op weg naar huis bij het verlaten van de parkeerplaats haar collega John aangereden, die aan zijn verwondingen is overleden. De mediation vindt plaats tussen Sofie en Anja, de moeder van John.

Sofie wil al vanaf het begin, meteen na het ongeluk, heel graag in gesprek met de familie van John. Zij wil laten zien dat het ongeluk ook haar heel erg geraakt heeft. Zij is bang dat John's familie boos op haar is. John en zij werkten bij dezelfde werkgever. Daardoor weet iedereen van het ongeluk, denkt Sofie, en neemt het haar kwalijk. Zij heeft het idee dat zij niet meer blij mag zijn, niet mag lachen omdat men anders denkt dat het haar niets meer kan schelen. Zij merkt dat collega's haar ontlopen.

48

Je moet verder ...

Anja is vooral nieuwsgierig naar de persoon die verantwoordelijk is voor het overlijden van haar zoon. Zij heeft heel veel verdriet en wil daar niet in blijven. Het leven gaat door, je moet verder. Zij heeft haar eigen verdriet om mee te om te gaan én dat van haar man en andere kinderen. Beide partijen willen het gezamenlijk gesprek aan.

Zodra Sofie Anja ziet begint zij te huilen. Anja slaat haar armen om Sofie heen en raakt ook hevig geëmotioneerd. Anja hoort dat Sofie ook nog heel erg met het ongeluk bezig is. Dat is voor Anja een opluchting. Anja kan de angst van Sofie wegnemen; de familie van John is intens verdrietig maar niet boos op Sofie. Anja probeert te accepteren dat het echt een ongeluk was.

Zowel John's familie als Sofie gedragen zich heel voorzichtig in het verkeer, blijkt. Ze rijden liever niet in het donker en waarschuwen anderen om in het donker zichtbaar te zijn. Er zijn meer overeenkomsten: Anja herkent bij Sofie het gevoel niet meer blij te mogen zijn. Zij vindt dat erg voor Sofie, die is nog jong en moet ook verder met haar leven.

Anja zit vooral met hoe het kan dat Sofie John niet gezien heeft. Daar weet Sofie geen

antwoord op, zij heeft zich dat zelf iedere dag afgevraagd en pas na maanden kwam zij met het antwoord voor zichzelf dat zij waarschijnlijk nog in de 'concentratie' van haar werk zat; zij verwachtte ook niet dat op die plaats iemand zou lopen, zij heeft niemand gezien.

Anja heeft een aandenken in boekvorm gemaakt met spreuken over verdriet en verder gaan met het leven en vraagt Sofie of zij dat wil aanvaarden. Sofie is zienderogen ontroerd en aanvaardt het boek direct. Sofie vraagt of zij contact mag houden.

De volgende afspraken worden gemaakt:

- er worden e-mailadressen uitgewisseld; contact mág maar moet niet. Anja heeft de regie: zij mag op contactverzoeken van Sofie in gaan, maar als zij dat niet doet, begrijpt Sofie dat, en is dat ook goed;
- Als andere familieleden van John behoefte hebben aan een gesprek staat Sofie daarvoor open.

Dit gesprek had niet op deze wijze op een strafzitting kunnen plaatsvinden. Ook spreekrecht van de nabestaanden had hier onvoldoende recht aan de situatie kunnen doen.

De gildefeesten

*Deze zaak is een voorbeeld dat mediation in strafzaken **niet in de plaats van de strafzaak** komt, en dat de officier van justitie en de rechter bepalen hoe de strafzaak verder loopt.*

Tijdens de Gildefeesten in 2017 wordt het slachtoffer door een onbekende man op de grond gegooid, waarna de 20-jarige verdachte hem een vuistslag in het gezicht geeft. Hij deed dit naar eigen zeggen omdat het slachtoffer iets zei wat hem irriteerde. Nadat hij het slachtoffer een stomp in zijn gezicht gegeven heeft, is hij door een beveiliging weggetrokken. Vervolgens heeft de 19-jarige verdachte het slachtoffer ook een stomp in het gezicht gegeven en daarna heeft hij met veel kracht het slachtoffer tegen het hoofd getapt. De jongen is buiten bewustzijn naar de EHBO-tent op het festivalterrein gebracht en vervolgens per ambulance naar het ziekenhuis vervoerd. Het is een algemene ervaringsregel dat het hoofd een kwetsbaar deel van het lichaam is deze verdachte (heeft) de aanmerkelijke kans voor lief genomen dat het slachtoffer zou komen te overlijden. Hij heeft zich, volgens de rechter, dan ook schuldig gemaakt aan een poging tot doodslag en openlijke geweldpleging. Zijn medeverdachte is veroordeeld voor poging tot zware mishandeling en openlijke geweldpleging.

50

Zinloos geweld

De rechtbank rekent het de beide verdachten zwaar aan dat zij zich, zonder noemenswaardige aanleiding en onder invloed van veel drank, schuldig hebben gemaakt aan een ernstige vorm van uitgaansgeweld. Bij het bepalen van de straf heeft de rechtbank rekening gehouden met het advies van de reclassering om jeugdstrafrecht toe te passen, beide verdachten waren tijdens het dorpsfeest in 2017 18 jaar oud. Daarnaast weegt de rechtbank in het voordeel van verdachten mee dat er een mediationtraject is opgestart. Zij hebben het slachtoffer ontmoet en excuses gemaakt, die het slachtoffer heeft aanvaard. Dit zal het slachtoffer mogelijk helpen bij de verwerking van het incident. Ook ziet de rechtbank dat de mannen oprecht spijt hebben van hun handelen. In het kader van de voorwaardelijke straffen moeten de verdachten zich laten behandelen.

Strafmaat

De opgelegde straffen zijn gelijk aan de eis van de officier van justitie: de 19-jarige

kreeg een voorwaardelijke jeugddetentie van 1 maand en een werkstraf van 140 uur de 20-jarige medeverdachte kreeg een werkstraf opgelegd van 120 uur, waarvan 40 uur voorwaardelijk.

De overweging van de rechtbank met betrekking tot de mediation luidde voluit:

“De rechtbank heeft verder kennis genomen van de slotovereenkomst na mediation tussen verdachte en het slachtoffer, waaruit volgt dat verdachte en het slachtoffer elkaar hebben ontmoet, dat verdachte zijn oprechte excuses heeft gemaakt en dat het slachtoffer de excuses heeft aanvaard. Verder blijkt uit de overeenkomst dat verdachte er welwillend tegenover staat om de schade van het slachtoffer te vergoeden, maar dat de hoogte van de schade op het moment van tekenen nog niet bekend was. Tot slot volgt uit deze overeenkomst dat zowel slachtoffer als verdachte tevreden zijn over de persoonlijke ontmoeting en dat het slachtoffer verdere vervolging niet nodig vindt indien afspraken over schadeafwikkeling kunnen worden gemaakt. Dit weegt in het voordeel van verdachte mee.”

51

DE VERDACHTE ZIJN
OPRECHTE EXCUSES HEEFT
GEMAAKT EN DAT HET
SLACHTOFFER DE EXCUSES
HEEFT AANVAARD.

Belediging van een ambtenaar in functie

*Aangever beklagt zich over sepot**

Een fietser fietst op een weggedeelte waar dat niet mag. Hij ziet een bus aan komen en stopt om de bus de bocht te laten maken. De buschauffeur stopt omdat hij de bocht niet kan maken: de fietser staat hem in de weg. Hij wacht, de fietser beweegt niet. De buschauffeur trekt langzaam op om de fietser te doen bewegen (visie chauffeur) De fietser gaat opzij omdat de bus hem dreigt aan te rijden (visie fietser) en wordt boos. Hij volgt de bus om verhaal te halen. Wanneer de chauffeur op het eindpunt de deur opent om uit te stappen scheldt de fietser en bespuugt hij de chauffeur, waarna hij zich omdraait. De buschauffeur wordt boos en neemt de fietser van achteren in een wurggreep. Er ontstaat een worsteling, de fietser krijgt een klap, beiden raken gewond. De politie komt erbij. Er wordt over en weer aangifte gedaan, de OvJ seponeert beide zaken. De buschauffeur gaat in beklag.

52

Diep beledigd

In de mediation legt de buschauffeur zijn visie op de gebeurtenis uit en de reden van zijn beklag: hij voelt zich door de bespuging diep beledigd. Hoe komt iemand erbij om te spugen? Hij vindt dat hij dergelijk gedrag niet van publiek hoeft te pikken én dat de fietser dat moet voelen. Anders zijn hij en zijn collega's totaal onbeschermd terwijl ze gewoon hun werk doen. De fietser legt uit dat hij boos werd omdat hij dacht dat de chauffeur hem opzettelijk wilde aanrijden. Hij werd daarna voor hem totaal onverwacht van achteren vastgegrepen, riep dat hij stikte, en wil weten waarom de chauffeur toen niet losliet, hij is hartpatiënt. Hij had hem (fietser) makkelijk in de bus kunnen opsluiten tot de politie kwam. Ook de fietser is ambtenaar, in de buitendienst, en krijgt van het publiek het nodige over zich heen. Dat resoneert bij de ander. Hij kan niet uitleggen waarom hij spugde, dat heeft hij nog nooit gedaan, hij herkent zichzelf niet in dat gedrag.

Eigen aannames

De chauffeur zegt dat hij precies weet wat hij met de bus wel en niet kan doen. Hij had natuurlijk de fietser nooit aangerezen. Hij kon er alleen niet door. De fietser neemt dat

aan, en maakt excuses. Die worden aanvaard. Op zijn beurt kan de chauffeur zich voorstellen dat een bus op 35 cm afstand van je fiets beangstigend is. Partijen concluderen dat ze over en weer onjuiste aannames hadden over elkaars gedrag. De chauffeur nodigt de fietser uit een keer mee te rijden op de bus, dan kan hij zelf zien hoe ergerlijk het is als fietsers en voetgangers zich nog gauw even langs een bus wringen, en hoe vaak het voorkomt. Er wordt ter plekke een afspraak gemaakt voor een paar dagen later. Beiden zijn blij dat ze aan de mediation hebben deelgenomen en de zaak uitgepraat hebben. Het beklag wordt ingetrokken.

Terrasje

Direct na de mediation nodigt de fietser de chauffeur uit voor een kop koffie, zij gaan naar een tentje vlakbij het Hof en hebben nog een goed gesprek.

Ook de afspraak om op de bus mee te rijden verloopt naar beider volle tevredenheid.

Men spreekt af om in het voorjaar nog eens samen een terrasje te pikken.

** verwezen vanaf zitting van het Gerechtshof*

KAN IK GEDURENDE HET STRAFPROCES MEDIATION IN STRAFZAKEN ADVISEREN?

JA. MEDIATION IN STRAFZAKEN IS GEDURENDE HET STRAFPROCES DE AANGEWEEZEN INTERVENTIE

De autoradio

Toen de spanning te hoog opliep ging ze de grens over ...

Mevrouw X hoort op een dag in juni een buurman, meneer Y, met zijn auto aankomen, hij parkeert de auto voor haar huis. Hij blijft nog even in de auto zitten met de autodeur open en de radio keihard aan. Dit doet hij vaker, en dat irriteert haar mateloos. Zij roept en gebaart vanaf de overkant van de straat naar hem dat hij de muziek nu eens uit moet zetten. Meneer Y antwoordt haar beleefd en begrijpt niet goed waarom zij zo ontzettend boos is. Meneer Y voelt zich beledigd door hetgeen zij allemaal naar hem schreeuwt, hij ervaart dit als discriminerend! Als hij thuis is, besluit hij direct de politie te bellen, om aangifte te doen. Tegelijkertijd is echter mevrouw X zo boos geworden, dat zij haar huis is ingelopen, een mes pakt, en vervolgens naar het huis van meneer Y loopt. Zij belt bij hem aan.

Meneer Y doet de deur open. Hij denkt dat mevrouw X haar excuses komt aanbieden. Maar dan blijkt dat zij een groot mes van achter haar rug naar voren houdt.

54 Van schrik en angst doet meneer Y snel de voordeur dicht. Hij wil zijn vrouw en 7-jarige kind beschermen. In mediation krijgt mevrouw X de gelegenheid om aan meneer Y te vertellen hoe een en ander heeft kunnen gebeuren. Mevrouw X vertelt dat het bedrijf waar zij heel lang met heel veel plezier gewerkt heeft, onlangs failliet is gegaan. Dat is een grote klap voor haar.

Doordat zij elke dag thuis zat, dronk zij veel meer dan goed voor haar was en raakte zij snel boos en geïrriteerd. Zij biedt haar oprechte excuses aan meneer Y aan en zegt:

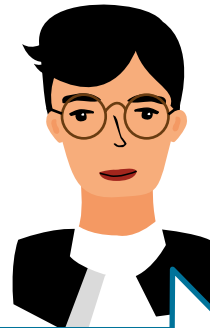
“Wat op die dag in juni gebeurd is, was een incident, dat zeker niet nog eens zal gebeuren. Ik had het gevoel dat u mij uitlachte. Ik nam het mes mee om mijn woorden kracht bij te zetten. Het is nooit mijn bedoeling geweest om u met dit mes iets aan te doen! Inmiddels heb ik hulp gekregen, ik ben nu veel rustiger en wat heel belangrijk is: ik heb nu een heel goede dagbesteding.”

Meneer Y zegt dat hij het heel fijn vindt om dit van mevrouw X te horen. Hij aanvaardt haar excuses. Hij vertelt dat hij mevrouw X tot het incident, kent als een aardige mevrouw uit de buurt. Hij herinnert zich dat hij de echtgenoot van mevrouw X eens heeft geholpen toen hij was gevallen.

Hij geeft aan: wij hebben een kind van 7 jaar, dat wil graag buiten spelen. Wij willen ons

kind wel buiten laten spelen maar vinden het door dit incident toch te gevaarlijk! Wat ik zou willen is dat de situatie zoals die was voor het incident weer terugkomt: namelijk op een gezellige manier met elkaar omgaan en elkaar groeten als je elkaar tegenkomt.

Mevrouw X en meneer Y kunnen met dit gesprek het gebeuren achter zich laten. Het gesprek werkt louterend en verhelderend. Zij spreken af dat zij elkaar weer zullen groeten als zij elkaar tegenkomen. Meneer Y spreekt uit dat hij zijn kind weer met gerust hart op de stoep kan laten spelen. Ze spreken af binnenkort eens, samen met ieders echtgenoten, bij elkaar koffie te gaan drinken. Ze kunnen dit incident nu achter zich laten, en gaan eraan werken om op een prettige manier weer burens van elkaar te zijn die elkaar groeten en elkaar helpen als dat eens nodig is.

“MEDIATION IN STRAFZAKEN IS VOOR MIJ EEN EXTRA MIDDEL OM BETER TE KUNNEN AFWEGEN. IK VOND HET BELANGRIJK DAT DE MENSEN ZOVEEL MOGELIJK ZELF REGELEN. DAT BEKLIJFT HET BESTE. VAAK WERKT EEN BESCHIKKING ALS EEN STOK ACHTER DE DEUR. DE PROBLEMEN ZIJ NIET ZO EEN, TWEE DRIE OPGELOST.”

MIJN DOCHTER HEEFT SPIJT
VAN DIE AFPERSING EN
VERNIELING EN ZE WIL HET
GOEDMAKEN! WIE KAN HET
CONTACT MET HET
SLACHTOFFER REGELEN?

HET MEDIATIONBUREAU

